

UTL AT DOWNSVIEW



D RANGE BAY SHLF POS ITEM C  
39 12 01 25 08 001 1

**PLEASE DO NOT REMOVE  
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

---

**UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY**

---

BS  
1425  
R85L437  
1872  
C.1  
ROBA







ספר

# קנאת ספרי קדש

והוא בקרת נאמנה על תרגום הרוסי לספר תהלים אשר תרגם החכם יהודה ליב מאנדעלשטאם. גם איזה הערות ובאורים על איזה מזמורים ופסוקים בתהלים ובשאר ספרי קדש השייכים אל הבקרת הזאת.

מאת

## יצחק בן משה רומש.

מורה שפת עבר ואשכנז בבית הספר אשר בעיר פאנעווייז.

### ווילנא

בנפוס האלמנה והאחים ראם.

שנת תרל"ב לפ"ק

B. MORGENSTERN  
68 SUFFOLK ST.,  
NEW YORK 2, N. Y.

КИНАѲЪ СИФРЕ КОДЭШЪ

т. е.

Рвеніе за священныя книги.

СОЧИНИЛЪ

Учитель Поневѣжскаго Казеннаго Евр. Училища

### Исаакъ Румицъ.

ВИЛЬНА.

Въ Типографіи Вдовы и братьевъ Роммъ.

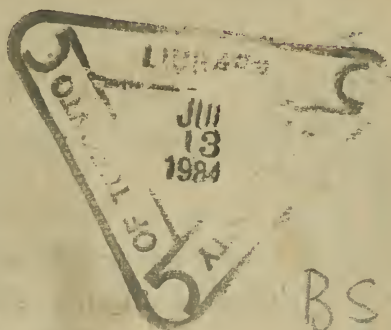
На Жмудскомъ переулкѣ, въ собственномъ домѣ, подъ № 328.

1872.

9

ГГШ

Дозволено Цензурою, 10 Апрѣля 1872 г. Вильна.



BS  
1425  
R85 L437  
1872

## אל הקוראים.

הנני נותן לפניכם היום את מחברתי הקטנה הזאת, אנא קבלוה נא ברצון. ואל תביטו אל מראה ואל זער כמותה, הביטו נא אל תכליתה ואל מטרתה. תכליתה ומטרתה הנה היא לכלות ולבער מכרם ה' צבאות — ספרי קדשנו — את הקוצים וזמורות הזר אשר עלו וכסו את פניו ע"י התרגום הרוסי להחכם מ"ש וע"י באוריו המוזרים. כי לקח כתובים פשוטים וישרים ויעקמם חנם ויענה פניהם עד כי לא יכירום יודעיהם מעולם; טפל על המלות הוראות שקר אשר אין להם כל מקור ושרש בשפת עבר גם לא בשפות הקרובות לה, או תלה הררי השערות לא ישרות בשערה, וימסך בקרב הפסוקים רעיוני רוח ותפל נגד רוח לשוננו, נגד דקדוקה והגיונה פנימה. ועוד הגדיל לעשות, על כל צעד וצעד ירמס ברגל את המסורה הקדושה לנו, הסיג והמשמרת לתורתנו הקדושה ולא לצורך ולא להועיל כי אם לבשת ולהרפת כל עמנו. ובאורים כאלה הם למאות, עד כי לא ידעתי ספורות, כאשר יראו הקוראים בפנים מחברתי. ואלה בספר תהלים לבד ובשאר ספרי הקדש מה עצמו ראשיהם? ובכל זאת כתוב על השער כי הוא תרגום מלה במלה, ובהקדמתו יאמר כי המסורה קדושה ויקרה בעיניו! גם ההעתקה עצמה בלשון רוסייה משחתה בה מום בה, מלבד שסגנון לשונה תפל הוא בלי טעם, והתרגום נגד המקור בעברית (טעקסט) כקוף נגד האדם, הוא במקומות רבים גם נגד דקדוק לשון רוסייה, כאשר יראה המבין, ואני לא העירותי עליהם כי כל ישעי וחפצי אך להציל את שפתנו וספ"ק. והנוגע ללשון התרגום הנחתי להסופרים המהירים בלשון רוסייה. ובכלל המתכונן בעין פקוהה על תרגומו, יראה שבידים ממהרות ומכלי שום לב עשה מלאכתו, כי עין בעין נראה שעד המזמור ע"ה רב תרגומו נעתק מתרגום הכהן הראשי פילארעטъ Филаретъ, פסוקים רבים נעתקים

כצורתם אך לפעמים בשנוי מקום המלות לכד, ורבים אך בשנויים קטנים: ולא לטוב. ומזמור ע"ה והלאה כלה בלשון אחרת ידבר. גם לפעמים המלות או הפסוקים עצמם הנמצאים בשני חלקי תהלים הנ"ל בלי כל שנוי אפילו כקוצי של יו"ד, נעתקים בכונות שונות, כאלו יצאו מידי שני תרגומים שונים אשר לא ידעו איש את אחיו. למשל הפסוק, השתחוו לה' בהדרת קדש נמצא במזמור כ"ט ב' ובמזמור צ"ו ט', במקום הראשון העתקתו כפשוטו "בהדרת" מלשון "הדר" ובמקום השני העתקתו, כאלו נכתב בשני רש"ן "הדרת", מהנפרד "הדרה", מן "הר", ורבים כדמה, כאשר יראה הקורא בפנים מחברתי, ועוד רבים אשר לא הבאתים.

הן אמנם בקוצים הוא בעיני וכמדקרות הרב בלבי לצאת לקראת התרגום בחרב הבקרת, כי לא כן אנכי עמדי לבקר אחרי מומי אחרים, אך קנאת ספרי קדשנו, שארית אוצר כל כלי החמדה והיקר אשר היו לנו בימי קדם, רוח אף אומתנו, נשמת דתנו, העמוד הימיני אשר כל כבוד עמנו ואשרנו נשענים עליו עד היום, העבותות העבתות המקשרות והמאחדות את לבות ב"י הנדהים והנפוצים לכל כנפות הארץ; ספרי קדשנו אשר עליהם בימי החשך והאפל, אבותינו הרגו, נשחטו, נשָׂרְפוּ, ועל צואריהם נרדפו, כל זאת באתם וידיהם מעליהם לא רפו. וגם עתה בימי האור והנגה, לולא הם שהיה לנו נבזים ושפלים מארהות בני קדר (ציגיינער) היינו, קנאת ספרי קדשנו אלה היא אכלתני ולא נתנה דמי לי, עד כי הגדתי את האמת בלי משוא פנים. ואלו אסף את באוריו בספר מיוחד, כי עתה החרשתי ולא שמתי אליהם לבי, אבל התרגום הזה נדפס עם מקור העברית ותכלית המתרגם להפיצו בכל בתי הספר לבני הנעורים, אשר אינם יודעים מאוס ברע ובחור בטוב, גם קרובים הימים אשר רק תרגומי רוסיה יהיו למו לעינים בלמדם את ספ"ק, ועניי הצאן האלה ישתו בצמא את מימי התרגום הזה ויהיו למו למרים, ושפתנו הקדושה מה תהא עליה.



## ת ה ל י ם .

א (א) אשרי האיש Слава человеку לפי תרגומו, המלה „אשרי“ הוראתה „תהלה“ „כבוד“ • המעתיק נטה מכל המבארים וחוקרי הלשון המפרשים אותה מענין „אשר“ „והצלחה“ ויעתיקה בלשון : „תהלה“ „כבוד“ • מבלי התחקות על השרש „אשר“ והוראותיו הנכונות, עקר הוראתו הוא : „הלף“ • „צעד“ • געהען • שרייטען • כמו „ואשרו“ בדרך בינה, ואל „תאשר“ בדרך רעים • ומוזה השם : „אשר“ • כמו תמך אֶשְׁרֵי במעגלותיך • בְּאֶשְׂרוֹ אחזה רגלי ועוד כדמה • ומההוראה הזאת המתעפה הוראה שניה : „אשר“ „והצלחה“ • הייל • גליקזעליגקייט • פארטשריטטע • כי עקר הצלחת האדם ואשרו הוא, בלכתו לבטח דרכו ולא יצר צעדו מכל פגע ושטן • והפצו יצלח • ומוזה בְּאֶשְׂרֵי (1) כי אשרוני בנות : הבנות תתנוני ותהשבוני למאשרה • וכן אנחנו מאשרים זדים וכן בשפת אשכנזי מן הפעל : געהען • שרייטען יצא השם : פארטגאנג • פארטשריטטע • על הצלחת דבר מה • וכן בלשוננו מן השׁׁ „צעד“ יאמר : מהׁ מצעדי גבר כוננו : הצלחת הגבר כוננה מהׁ, כאשר יוכיח עליו סופו : ודרכו יחפץ • ודי יבין צעדו • בלכתך לא יצר צעדך ועוד כדמה, המורים על „הצלחה“ „ואשר“ • וכן השׁׁ „צלח“ עקר הוראתו : „בקע“ • „פלה“ • „להיץ“, שפאלטען דורכזעטצען : ויבקע עצי עולה • תרגומו : וצלח • ומוזה וצלחו את הירדן : בְּעֶבֶר עָם רַב אֶת הַיַּרְדֵּן נִדְמָה כֵּאלוֹ הַיַּרְדֵּן נִבְקַע לִפְנֵיהֶם • וכן פן יצלח כאש בית יוסף, ולכן האיש המתלהץ ומבקיע עצמו בתוך המכשולים והמפריעים אשר על דרכו ומשלים הפצו, יקרא „צִלְחָה“, כמו אל תתחר במצליח דרכו וכאשר יוכיח עליו סופו : באיש עשה מזמות : המפיק מזמותיו למעשה • כי זאת אם כל הצלחה • וכן צִלְחָה רַכֵּב • ולהפך על קשה יום אשר כל מחשבותיו תופרנה והפצו לא יצלח • יאמר

„לגבר אשר דרכו נמתרה“ „יצרו צעדי אוננו ותשליכחו עצתו“ •  
 ורכים כדמה • ואסכן השרשים „אָ שר“ „צָעד“ „צָלה“ נרדפים המה  
 ואין כל זכר ורמז „לת הלה“ „וכבוד“ בשרש אָשד כאשר אין  
 להם זכר ורמז בחבריו „צָעד“ „צָלה“ • וכן המלה „אשרי“  
 ענינו „אשר“ „והצלחה“ , ולא „ת הלה“ „וכבוד“ כהעתקת  
 המתרגם! ומלבד זאת מי לא יראה בעליל כי כל המזמור הזה ידבר  
 רק על אשר והצלחת האיש החפץ בתורת ה' , ולא על  
 תהלתו וכבודו והיה כעץ שתול על פלגי מים.....וכל אשר  
 יעשה יצליח. —. ודרך רשעים תאבד , ההפך מן הצלחה  
 ולא מן תהלה וכבוד .

Преступные по дѣ- (ה) על כן לא יקומו רשעים במשפט .  
 ломъ не устоятъ на судѣ. לפי תרגומו , „עליכן“ ענינו : „לפי  
 היושר“ מן „כן“ בנות צלפחד דוברות (11) , חידודא הוא נגד רוח  
 הלשון ודקדוקה , ומקומו בספרי דרוש ולא בתרגום אשר תכלית  
 המתרגם להפיצו בבתי הספר לבני הנעורים בדור הזה המבקש  
 אמת ופשט הישר לפי רוח הלשון וההגיון , פשוטה ועורה מפלפולי  
 הדרוש וחידודי הפילאלאגי המעוקלה , אשר אין מעצר לרוחה  
 לצבר גלי חידודים ולהפך דברי אלהים חיים משרשם . למשל , לפי  
 באורו , מדוע לא נאמר ג"כ שכונת הפסוק על כן יעזב איש את  
 אביו ואת אמו : לפי היושר יעזב איש את אביו ואמו (?)  
 ומלבד כל אלה , לא זכיתי להבין מה עול מצא בפשט הפשוט כי יוציא  
 את המלה „על כן“ פה ממשמעותה בכל מקום!

ב (1) אספרה אל חק. — Я закономъ это считаю— לפ"ת ,  
 אספרה אל חק , ענינו : „אחשבה זאת לחק“ או „זאת  
 חשובה בעיני לחק“ (!) איך רעכנע דיזעם פיר איין געזעמץ .  
 מלבד שהמבין את לשוננו לאשורה , יבין כי לפי באורו , קשור  
 הפסוק וחבורו הוא נגד המלות ורוח הלשון , ומוכרח להוסיף מלת  
 „כי“ כאשר באמת הוא מוסיף בתרגומו : что , מלבד זאת מסך  
 בפעל „אספרה“ הוראה זרה נגד האמת ; אין זה כי אם הַמְצִיאָה  
 במה מצינו : יען שהפעל : „רעכנען“ בלשון אשכנז והפעל

считать. בלשון רוסיה, שתי הוראות להם: „השכן“ ועוד הוראה שניה: „לחשב דבר מה, לדבר אחר“, „עטוואס פיר עטוואס אנדר עס רעכנען“, על כן הפעל: „ספר“ גם בשפ"ע, שממנו השם: „מספר“ השיך להשכן, כודאי תמצא בו גם ההוראה אשר לשרש „חשב“: „לחשב דבר מה לדבר אחר“ (!!). אך זאת שכח כי לפ"ב, היה נכתב: „אספרה להק“ באות היחס ולא כמלת היחס „אל“ כמו: ויהשבה לזונה, ויהשבה עלי לשכרה, יחשבני לאויב לו, יחשב תהום לשיבה. אך מה להאריך בקשיות, אחרי שכל באורו על הפסוק הזה בלי טעם וריח הלשון, כאשר יבין המבין.

(יא) וגילו ברעדה — Сходите съ трепетомъ — „גילו“ לפ"ת ענינו: „האספו“, „הקבצו“ (!!). אם ישתאה הקורא להוראה הזרה והמזרה הזאת אשר איננה בש" „גול“ לא בפעל ולא בשם, גם אנכי משתאה לה, ולא ידעתי הגד פשר דבר. העמקתי מחשבות לא מוֹעֵר לבוא עד נכבי תהום פלפולי הפִּילֵאלֵאגִי, והעליתי הרס בידי. גם חפשתי הפש מחופש באצה"מ לחוקרי הלשון מחכמי עמנו ומחה"א, המדמים לפעמים מלה למלה להלשונות המזרחיות הקרובות לשפתנו, ולא מצאתי כל דמיון ורמז להוראה הזאת. וגם אם לו מצא לה איזה דמיון באיזה לשון עם לעז, האם כלשון תערובות-שזארגאן-נעשה את לשוננו, לאסף בה את האספוסף הבא תחת ידנו! על הראשונות אנו מצטערים! ואחרי כל אלה מציאתו אשר מצא לא להועיל, כי איזה יחס יש בין המאמר: „האספו ברעדה“ ובין „עבדו את ה“. מאמרו המקבל! —

(יב) נשקו בר. Поднесите дань. תרגומו: „הביאו מס“ (!!). „תבואה“ „דגן“ הוראה חדשה וזרה בשרש „נשק“ אשר לא שערוה כל חוקרי הלשון ויודעיה! בל"ס מצא לה איזה דמיון ברוח הדמיון. אבל אם נשמע לחלומות ודמיונות כאלה, הלא פני שפתנו תשונינה. עד כי לא יכירוה גם יודעיה מני אז, כי יהפך השך לאור ואור להשך (עיינ תרגומו על הפסוק ולילה אור בעדני) הפשי לאסיר (ע"ת על הפסוק במתים חפשי) ועוד כדמה. גם לפי באורו,

לא אבין מדוע יצוה להביא למס רק תבואה ולא גם שאר דברים יקרים: כסף, זהב ואבני יקר? פליאה דעת זאת ממני! האמנם במקום הזה יש ללמד עליו זכות, כי בכונה מסך בפעל „נשק“ הוראה זרה, למען הסר את המכשלה ולישר את המעקשים אשר בפס' הזה. אבל אם כונתו רצויה, מעשיו אינם רצוים, כי מעקשים במעקשים לא יהיו למישר, כי אם יגדלו יותר, ומה יעשה בפס' הקודם שיאמר בפירושו: בני אתה? ובאמת להמתבוננים בספ"ק בשום לב אין כל מעקשים ולא שום לחץ בפס' הזה. ועיין נוספות הערה 2).

ג (1) אני שכבתי ואישנה....הפס' הזה ופס' ה' הנחתים בלי בקרת. אף כי מבלי התחקותו על סגולת לשוננו ותכונת מליצותיה כראוי למעתיק ומבאר כל ספ"ק, די זרות גם בהם: מוסיף וגורע מלות מלבו, לא לצורך ולא לתועלת, ועושה בספ"ק כאדם העושה בתוך שלו, כאשר יראה הקורא, נגד מה שאומר בשער: „העתקה מלה במלה“, בכל זאת יען שלעמת הזרות הרבות והגדולות אשר בתרגומו, הזרות האלה כאין וכאפס הנה, הנחתים מבלי בקרת. ומטעם זה הנחתי עוד כמה כתובים מבלי העבירם תחת שבט הבקרת. ומאלה אשר הבאתי וכל הקורא לשפט מישרים על כל תרגומו ובאוריו.

ד (2) רבים אומרים מי יראנו טוב. Многие выговорящие: „Кто покажетъ намъ благое?“ רע, כי אם מהפך את המאמר: „רבים אומרים“ מגופים נסתרים לגופים נוכחים, ומוסיף מלבו מלת הגוף: „אתם“ גם ה' הידיעה. וכל המאמר הוא מפרש ביחס הקריאה. כאלו נכתב: „אתם רבים האמרים“ (!!) (ובאמת אין כל תרעומות עליו כי נחוצה לו מאד לבאורו!) והמאמר הזה מוסב לפס' הקודם: „זבחו זבחי צדק אתם רבים האמרים מי יראנו טוב נסה עלינו“.....והמתבונן בהמשך כל המזמר הזה לפי באורו בשום לב, יטעם טעם, אבל לדעתי לפגם, ולא לשבח.

ה) נתתה שמחה כלבי מעת דגנם ותירושם רבו. להביא את תרגומו

רב הוא מאד, על כן עזבתיהו, ואני אבאר כונתו ברוח אמון :  
 המ"ם מן המלה : „מעת“, לדעתו הוא מורה : התחלת הזמן  
 съ тѣхъ поръ כמו : מני אז דגנם ותירושם רבו, והכנוים  
 מן השמות „דגנם ותירושם“ אינם מוסכים על : „רבים אומרים“  
 בפס' הקודם כדעת כל המבארים, כי הפס' הזה, לפ"כ, נפירד  
 ונבדל ממנו, ומלתא באנפי נפשיה הוא, ואם תשאלו : על מי  
 זה מוסכים הכנוים האלה? על זאת אשיב לכם : על ציבא  
 עבד שאול שכּי בן נְחֹשׁ, מְכִיר בֶן עֲמִיאל וברזלי הגלעדי (!!).  
 ואם תלטשו עיניכם לי כמשתאים לדברי ולא תאמינו לי! שימו  
 עיניכם בהערה ותיראו, כי לא מלבי יצאו הדברים האלה.  
 בהערה יצוה לעיין ש"ב ט"ז א'—ג' ושם י"ז כ"ז—כ"ט, ואני  
 עינתי שם וארא כי כונתו על המסופרים שם, שבעת בריחת  
 דוד מפני אכשלום בנו, הביא ציבא לדוד : לחם צמוקים ונבל  
 יין, וברזלי הגלעדי עם רעיו הנ"ל הביאו לו : משכב וספות,  
 חטים ושערים, וקמח... ועתה יופיע אור (!! על הפס' הסתום  
 הזה, וזה באורו : דוד יאמר לה' : נתת שמחה בלבי, מעת  
 דגנם ותירושם רבו, כלומר : מני אז שרבו דגן ותירוש של  
 ציבא וברזלי והביאו לי נתתה (אתה ה') שמחה בלבי !!).  
 אך אם יפלא בעיני הקורא : מדוע אינם נזכרים גם משכב  
 וספות? יראה נא את באורו על הפס' ההולך אחריו : „בשלום  
 יהדיו אשכבה ואישן“ וסרה פליאתו! —

(ט) בשלום יהדיו אשכבה ואישן. Я спокойно, среди нихъ ло-  
 жусь и сплю על ההוראה הזרה אשר טפל על המלה „יהדיו“, ועל מי מוסב  
 הכנוי מן „ביניהם“, מי המה? יזכר נא את באורו על הפס'  
 הקודם ובאורו על באורו, וכל הפליאות תמס תהלכנה. אחרי  
 שציבא וברזלי עם אחוזת מרעיו הביאו לו לחם ויין ושפות  
 צאן ובקר גם משכב וספות, הלא היטיבו לכם, וכאשר יאמר  
 למעלה, „נתת שמחה בלבי“ והאכילה והשתיה מביאות לידי  
 שנה, וישכבו כלמו ודוד ביניהם, בין ציבא וברזלי עם

אחות מרעיו , ע"כ יאמר „בשלוש יחדו אשכבה“ , וא"כ מוכרחים אנחנו לאמר שהמלה : „יחדו“ הוראתה „ביניהם“ (!!) ודו"ק . — כי אתה ה' לבדד , a Ты Господь Единный . תרגומו : „אתה ה' היחיד“ (!!) , עמל הוא בעיני לדעת , מה המריצו להוציא את המלה : „בדד“ ממשמעותה? ומה נשתנה „הבדד“ הוזה מכל „הבדדים“ הנמצאים בס"ק? גם על מה זה לא ישר בעיניו פי' רש"י ז"ל , שהוא כמו וישכן בטח בדד עין יעקב , או פי' הרמבמ"ן שהוא כמו ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר? אך בל"ס סוד כמוס יש בו הידוע רק ליודעי הן !

ו (ח) עתקה . — затекло оно , לפ"ת „עתקה“ ענינו : „צבתה“ אויפגעלויפען , אויפגעשוואללען (!!) מפל הוראת שקר על הש' „עתק“ אשר אין לה כל יסוד ומקור , כ"א אולי בלשון עם אשר עוד לא נגלה לבני איראפא .

ז (א) שגיון . Скорбная дума , תרגומו : „רעיון עצב ותוגה“ (!!) הפשתי חפש מחפש ולא מצאתי כל דמיון ורמז להוראה הזאת , בשרש „שגה“! אין זה כי אם ששגה ברואה וראה עי"ן ת' יו"ד . — על דברי כוש בן ימיני О поносительныхъ словахъ сына Биньяменова. — וקללות“ (!!) , הן ידעתי כי תתפלאו קוראים ותשתאו להחוראה הזרה והמוזרה הזאת , אך אם תאבו ושמעתם להמתרגם לעיין ש"ב ט"ז ה'—י"ג , וסרה פליאתכם (!!) , שם יסופר כי שמעי בן גרא איש הימיני או בן הימיני קלל את דוד קללה נמרצת ; ואחרי ששם נאמר בן הימיני ושמעי בן גרא הוא , בן גם פה שנאמר בן ימיני שמעי בן גרא הוא ע"פ גזרה שוה (!) , וא"כ מה זה כונת „דברי כוש“ הלא שמעי בן גרא לא היה כושי? אלא בודאי „דברי כוש“ , ענינו : „דברי הנאצות“ אשר קלל שמעי את דוד (sic !!) ואם עוד לא תנוח דעתכם בזאת , כי תאמרו : מה לכוש ולקללות? הנני לאמר לכם מלתא בטעמא : מה הכושי הוזה עורו שחור ופניו מכוערות , בן דברי שמעי . בן גרא : הקללות אשר קלל

את משיח ה', שהורים ומכוערים המה! — ועתה נפשי יודעת  
מאד שעתה תנוח דעתכם! —

(ה) אם גמלתי שלמי רע Если я кому платилъ зломъ. תרגומו : אם גמלתי למי רע (!! הלא בודאי יתמהו הקוראים כי הניח את המלה : „שלמי“ בלי העתקה והוסיף מלכו את המלה : „למי“? кому, הנני להגיד, כי לא הוסיף מלכו כל מאומה, ולא הניח כל מלה בלי העתקה, רק גרע את השי"ן מן המלה : „שלמי“ ונשארה המלה : „למי“ ובאמת אות אהת כמה נחשבת היא! הכו נא עוד מעט ותראו עוד גדולות ורבות מאלה. — ואל תהשדוהו ה"ו, כי המסרה איננו קדושה בעיניו, הם ושלום! בהקדמתו יעיד על עצמו בפה מלא, כי המסרה קדושה ויקרה בעיניו, וכל מגמתו לשמרה מפגעי העתקות חז"א (!!), גם על שער התרגום כתובה באותיות גדולות : „העתקה מלה במלה“ (!!). буквальный переводъ גם הכמי הדור הזה יעידו עליו, כי יקרה היא בעיניהם ויהללו את העתקה הזאת במו"ע שפ"ע ושפ"ר ויקראו בנרונם כשופר, כי היא גלתה עינינו להביט נפלאות מתורתנו וכל יקרה וכבודה פנימה אין להעריך (!!) sic \*). ואחלצה צוררי ריקם Я который даже врага моего отпускалъ безнаказанно. זאת כונת המאמר הזה „ואחלצה צוררי ריקם“ : „אני אשר עזבתי גם אויבי בלי ענש“ (!!). האם לא נראה בעליל שזאת כונת המאמר (!)

(י) אם לא ישוב הרבו ילטיש.... עד פס' י"ז. אינני מביא את תרגומו על הפסוקים האלה, כי רב הוא. ולפ"ת, כן הבאור והמשך הפסוקים מן י"ג — י"ז : המאמר הראשון התנאי : „אם לא ישוב“ הוא הנשוא לכל המאמרים הבאים אחריו : „הרבו ילטיש“ „קשתנו דרך“ „ולו הבין כלי מות“ „חציו לדלקים יפעל“; וכל המאמרים האלה המה נושאים להנשוא

(\* עיין Еврейская Библиотека חלק ראשון שנת 1871 Газета Вѣст. никъ Рус. Евр. № 35. 1871 года. 32—29 גליון עשרה האחת שנת המליץ

„אם לא ישוב“, והמה תוארים להרשע, והמלה: „ולו“, המחוברת להפעל „הכין“ הוא נוסף בלי כל הוראה כמו „לך לך“ „הגשם חלף הלך לו“, „אשובה לי“; ותשובת התנאי הוא המאמר: „תנה יחבל און... וזאת כונת הפסוקים האלה, לפ"ת: „אם לא ישוב“ (מי?) זה אשר הרבו ילמוש, זה אשר קשתו דרך ויכוננה, זה אשר ולו הכין כלי מות וזה אשר חציו לדלקים יפעל (מה זה יהיה ענשו?), הנה (אזי!!) „יחבל און וחרה עמל וילד שקך“ (זה יהיה ענשו!! sic), מלבד שאחרי כל הדחוקים והלחוצים אשר לחץ את עצמו כהמקשה לילד, נולד רוח עועים! מלבד זאת שכה שלא יבוא היחס שאליו נוסף על הפעל בלי הוראת ענין מה, כי אם מאחריו כמו „לך לך“, „וילך לו“, „אשובה לי“, הגשם חלף, „הלך לו“, אבל בבואו לפני הפעל כמו בפס' הוזה „ולו הכין“ הוא מורה על העצם שאליו תכונן הפעולה, ולא נוסף בלי הוראה! ובכלל מה שלא ישרו בעיניו הפסוקים הישרים והפשוטים, סוד כמוס הוא ואיננו ידוע רק ליודעי הן.

ח (ה) וכן אדם כי תפקדנו  
 Чтобы Тебѣ отличать его.  
 באורו: „הצטיין אותו“, איהן אויסצייכנען (!!)) מה שהמריצו להוציא את הפעל: „תפקדנו“ ממשמעותה בכל מקום ולטפל עליו הוראה בדויה, לא זכיתי להכין! אולי רק לשחת את המקבילות להמאמר כי תזכרנו!

ט (א) על מות לבן  
 по случаю смерти Лабена.  
 לפ"ת השם „לבן“ הוא שם עצם פרטי לאיש הנקרא „לבן“ (!!)), ואם הקורא יתאוה תאוה לדעת מי האיש הזה „לבן“ אשר על מותו שמח מלך ישראל ושר את השירה הזאת? הנני להגיד לו כי זה „אחיתופל הגליוני“ (!!)), ואולי לא יאמינו לי הקוראים באמרם: מי יבדה מלכו דברי הכל כאלה? איזה יחס יש בין „לבן“ ובין „אחיתופל“? ולא נזכר בשום מקום כי שני שמות היו לו? גם במזמור הזה אין רמז על המאורע עם אחיתופל, כי אם על אויבי דוד הגוים ידבר: גערת גוים, טבעו



גוים , ועוד ועוד? הן אמנם בן הדבר , כי אנכי לא מלכי  
 בדיתי הדברים האלה , אבל הם דברי המתרגם , המצוה בהערתו  
 לעיין שמו"ב ט"ו ל"א . ט"ז כ"א—כ"ג י"ו , א'—כ"ג . ואם יעיין  
 שם הקורא , יראה שכנים דברי . ועל קושית הקוראים , הנני  
 משיב , שהוא דן בגז"ש , פה נאמר : „מות“ ושם נאמר ויחנק  
 „וימת“ מה שם „אחיתופל“ בן פה „אחיתופל“ , ומה לנו שמשמעות  
 המזמור אין נראה בן , הלא גז"ש היא (11).

Врагъ—какъ разва- (1) האויב תמו הרבות לנצה וגומ'—  
 лины въ конецъ разоренныя, и какъ города, кото-  
 рые Ты разрушилъ:—погибла память ихъ! וזה כונת  
 הכתוב לפ"ת : „האויב“ (מלה בודדת היא ועומדת ערירי כערער  
 בערבה , מבלי כל הכור וקשור לא למעלה ולא למטה!) „תמו  
 הרבות לנצה“ : כחרבות אשר תמו ונהרסו כלה (!) „וערים  
 נתשת“ : וכערים אשר נתשת אתה ה' (!!) „אבד זכרם המה“  
 (זכר של מי ?!) , הנה אני יגעתי ועמלתי להבין כונתו וגם  
 בארתיה , ואתם קוראים התענגו נא על הטוב אשר לא יגעתם בו !

Пути его заставляютъ трепетать. — (ה) יהילו דרכיו—  
 תרגומו : דרכיו יסבבו לחיל ולרעד (את מי ?) , מלבד שהרעיון  
 זר ומוזר הוא : „דרכיו יסבבו לחיל ולרעד“ (ואת מי ?) , מלבד  
 זאת , עמל הוא בעיני לדעת , מה המריצו לנמות מבאור כל  
 המבארים הנכון והישר , שהוראתו „קיום והצלחה“? ואם יען  
 שהשרש : „חול“ מורה לרב : „חילה“ „ורעדה“ ורק מעט נמצא  
 להוראת „קיום והצלחה“ כמו : „על בן לא יחיל טובו“? האם  
 לא צחק הוא לאמר , שהמתרגם אשר יטפל לרגעים הוראות  
 שקך , אשר אין להן כל יסוד ומקור , לא בשפ"ע ולא בשפות  
 הקרובות לה , כאשר הראיתי למדי , ועוד אראה לעשירות ,  
 ימאן בבאור הזה , יען שהוא הולך אחרי הרבים ! אין זה כי אם  
 להכעיס את המבארים אשר לפניו , או להשלים למספר החדשות :  
 שלשת אלפים וחמש מאות אשר הכטיה בהקדמתו !

(ה) כל צורריו יפיה בהם  
 всѣхъ враговъ своихъ онъ и ми устрашаетъ!  
 „בהם“ : „בדרכיו“ (!) : „את כל צורריו יאים ויפחד בדרכיו“ ,  
 מלבד שטפל על הפעל : „יפיה“ הוראת שקר , טפל על המאמר  
 כלו רעיון זר ותפל כריר חלמות! „את צורריו יאים ויפחד“  
 במה! „בדרכיו“ (!?) „דרכיו“ שוט ומקל המה בידו , לאים בהם  
 את צורריו (!!) , אך הוא הדבר , אחרי שהחל ללכת עקלקלות  
 בראש הפסוק , ירבה ויוסיף בסופו !

(ו) לדור ודור אשר לא ברע —  
 изъ рода въ родъ — мнѣ счастье безъ злополучія!  
 יהיה לי „אשר“ „והצלחה“ בלא רע (!?) בפסוק הזה הוא עשה  
 דבר קטן , החליף את הח"פ תחת האל"ף לחול"ם ויצא מזה שם  
 „אשר“ „והצלחה“ תחת „אשר“ כנוי המצטרף (!!) ותרגום כזה  
 המחלל קדש תכליתו להפיץ בבה"ם לילדים רכים! הן אמנם לא  
 מלכו הגה את הבאור הנעלה הזה , כי כבר קדמוהו מעתיקי  
 העמים החפשים מהמסרה , אבל לא לנו ולבנינו העתיקו! ואיה  
 איפוא פיו שאמר כי המסרה קדושה בעיניו , אחרי שעל כל  
 צעד וצעד ירמסנה ברגלו! —

יב (ב) פסו אמונים и мало вѣрныхъ ותרגומו „אמונים מעטים“ (!)  
 הוראה כוזבת בדויה מלכו ומשחית המקבילות אל המאמר :  
 „גמר חסיד“ ומה שהכריחו לנמות מהפשט הפשוט והישר ע"ל  
 שיר יו"ד ה' מה שאמרתי שם . —

יג (ב) עד אנה ה' תשכחני נצח עד אנה תסתיר . . . .  
 Доколѣ Господь, Ты будешь забывать меня? Всевѣч-  
 ный, доколѣ будешь:.....  
 הפעל „תשכחני“ , וראש המאמר השני הוא המלה „נצח“ והוראתה ,  
 „נצחי“ , עוויגער (!!) וזאת תמונת הפס' לפ"ת „עד אנה ה'  
 תשכחני“ ? „נצח עד אנה תסתיר את פניך ממני“ ? איה איפוא  
 איש קר רוח אשר יראה את הפרעות אשר פורע בספ"ק רוח אפנו  
 בהנם ומבלי כל צורך ולא יחם לבבו ! מלבד שמסך במלה : „נצח“

הוראת שקר, כי לא נמצאה בכל ספ"ק להוראת „נצחיי“ „עוויגער“ מלבד זאת, מה עול מצא בפסוק הישר הזה כי יבלענו וימשך את המלה „נצה“ ביד חזקה, נגד רצונה, נגד רוח הלשון כידוע ליודעיה ונגד הנגינה אל המאמר השני, „עד אנה תסתיר“? מי לא יודע כי המלה „נצה“ הוא תה"פ וענינו „בָּלָה“ „(גאנצליך)“ „חזק“ „(שמארק)“ עיין אצה"ש לב"ו, גועניוס פירשט, באור הרמבמ"ן וכל שאר המבארים והעתקות, צונץ וכדומה, והוא גם הוא מתרגם כן בכמה מקומות? אך האהבה לחדשות תעקש הישרה.

טו (ד) נשבע להרע *Поклявшись даже злomu чeлoвѣкy* תרגומו: גם אם נשבע „לאיש רע“ והה' מן המלה: „להרע“ הוא ה' הידיעה, כפתר ופרה (!!); הרוש גדול ישמיענו המלך דוד, כי ההולך תמים ופועל צדק לא יחלל את שבועתו, גם אם נשבע לאיש רע (!), כאלו יש הבדל בחלול שבועה בין אם נשבעים לאיש טוב, או לאיש רע (!) גם, ה' הידיעה למה? מי הוא האיש הרע הידוע? ובכל ספ"ק לא נמצא השם „רע“ תאר לאדם, כי אם בקמץ ולא בפתח, גם בה"א ידיעה לא נמצא כי אם שנוכר השע"צ תחלה, וגם בקמץ, כמו „המן הרע“, אך מה להרבות בראיות, מי לא יראה שרעות רוח הוא! וכודאי המתרגם שמח על המציאה הזאת כעל כל הון, כי חדשה היא!

טז (ב) אמרת לה' אדני אתה... אחר מהרו, עד כאן. להביא את כל תרגומו על הפסוקים האלה, רב הוא מאד, גם מהומה ומבוכה גדולה בתרגומו, וברב כח ועמל באתי עד נכבי כונתו, עד כי נקוטותי בפני, ומה דעלך סני לחברך לא תעביד, לכן אישים לפני הקורא דברים ערוכים מבלי לעמול עליהם, ואחלק עמו חלק כחלק כמשפט, אך ראשונה אבאר המלות לפ"ת, ואחר כן הבונה „טובתי“: „הנשמה“ (!) „עצבותם“ „עשרם“ (!) „ואדירי כל הפצי במ“: „הגבורים המושלים בכל הנחמד לי“ או „אשר ברשותם כל הנחמד לי“ (sic!!), וזאת הבונה: אמרת לה'

אדני אתה טובתי, כלומר: „את נשמתי תאמר לה“: אדני אתה בל עליך! המאמר הזה הוא פעול האמורה. (ג) לקדושים אשר בארץ המה, כלומר: „המה (מי הם!)? יפנו עצמם לקדושים אשר בארץ“ (אמנם מתרגומו אין להוכיח על מי מוסב המאמר „אשר בארץ“, אם על המלה „המה“ או על השם: „לקדושים“? אך אני אחזתי, כי הוא מוסב על השם „לקדושים“ כמו במקור העברית) ואדירי כל חפצי במ „גם המה יפנו להאדירים“ (להגבורים) אשר ברשותם כל הנתמד ל“ (!!) כמבואר למעלה. (ד) ירבו עצבותם אחר מהרו: „ירבו עשרם של אלה הנותנים מתנות לאחר“ (!!) בל אסיך נסכיהם מדם: „ואני לא אסיך נסכיהם מדם“! אני נתתי לפניכם שלחן ערוך, ואתם קוראים התענגו בו כאות נפשיכם! ואם לא תמצאו בו ענג, לא בי האשם.

(ה) ה' מנת חלקי Господь моя доля наследственная. תרגומו „חלק ירושתי ונחלתי“ (!!) אם קבלה היא נקבל!

יז (יד) ממתים ירך ה' ממתים מחלד . . . Больше, чѣмъ . . . люди (видятъ) руку Твою, Господь,—больше чѣмъ люди .. глубокой старости בחסד אל ולא בכחי ועמלי, ירדתי לסוף דעתו, כי גם בתרגומו על הפסוק הזה מהומה ומבוכה גדולה, וזאת כונת הפסוק לפ"ת, הפסוק הזה נבדל ונפרד מהפסוקים הקודמים, ופה מתחיל ענין חדש והפסוק החולך אחריו: „אני בצדק אחזה“, הוא סוף הענין. ממתים ירך ה': „יותר מאשר אנשים (יראו) את ירך ה' (הפלא ופלא!!) ממתים מחלד: „יותר מאנשים אשר האריכו ימים“ (sic!!) חלקם בחיים: אשר חלקם בחיים ואשר צפונך תמלא בטנם ואשר ישבעו בנים והניחו יתרם לעולליהם, יותר מאשר אלה כלם ראו את ירך.

(טו) „אני בצדק אחזה פניך“ הוא סוף הענין מפסוק י"ד. ועתה הקוראים התכוננו היטב על חוראות המלות וההמשך והרעיון הנשגב ורוו נחת!

יח (=) וַיֹּאמֶר , אַרְחַמְךָ ה' הוֹקִי , Онь, Сказаль же Онъ, Господь, сила моя : „Умилосержусь надъ тобою!“ —! לפ"ת הפעל „וַיֹּאמֶר“ איננו מוסב על דוד , ולא הוא אמר : „אַרְחַמְךָ ה' הוֹקִי“ כי אם הפעל „וַיֹּאמֶר“ מוסב על „ה' הוֹקִי“ והוא אמר לדוד : „אַרְחַמְךָ“ כלומר : „אַרְחֵם עֲצְמִי עֲלֶיךָ“ (!) .

ועתה ראו נא הקוראים , איך הוא מעקם עלינו את הכתובים הישרים והפשוטים ומטה עקלקלות נגד הלשון ורוחה ונגד הפשט הגלוי לעין ! התבוננו נא . א) הפעל „וַיֹּאמֶר“ יבוא בפתח סימן המפסיק לעולם בהפעל „וַיֹּאמֶר“ כידוע ובננינה מפסקת , וכל הפעלים „וַיֹּאמֶר“ בפתח ובמפסיק הנמצאים לאין מספר בספ"ק , מוסבים אל הנושאים הנזכרים מקודם „וַיֹּאמֶר , הגר“ ! הלא לא הגר אמרה ; „וַיֹּאמֶר , אדני אלהים במה אדע“ ! מי אמר , אברהם או ה' ? „וַיֹּאמֶר , אדני הגוי גם צדיק תהרג“ ! מי אמר אבימלך או ה' ? וכן בלם , ורק זה „וַיֹּאמֶר“ האחד כְּנֶד כְּנֶד בברית אחים , ויצא מכללם ? ! ב) הפעל : „רַחֵם“ לענין „רחמנות וחמלה“ לא נמצא גם פעם אחת בבנין קל בכל הפעמים הרבות הנמצאים בספ"ק , גם השמות יבואו לעולם על משקל הכבד . ג) מי זה אמר המאמרים הבאים אחר המאמר הזה ? אחרי שהמאמר הזה אמר ה' ולא דוד , ואחריו לא נזכר גוף מדבר אחר ? האם גם המאמרים האלה , אמר ה' אל דוד „ה' סלעי ומצודתי וגו“ ? ! ד) מה לנו ראייה גדולה מש"ב כ"ב , ששם נשנה השירה הזאת בשננים קטנים במלותיה ולא ברעיוניה , ושם נאמר „וַיֹּאמֶר ה' סלעי ומצודתי“ ... הלא נראה בעליל שהפעל „וַיֹּאמֶר“ מוסב על דוד ! האם גם שם נאמר , ויאמר ה' סלעי ומצודתי ? „ה' אמר אל דוד סלעי ומצודתי“ ? (אך היפלא מאוהבי הדעות דבר !)

ד) מִהֶלֶל אֶקְרָא ה' , Осмѣянный, я призываю Господа. תרגומו : „בעת שאני הייתי להוללות ולשחק“ (מן מהוללי בני נשבעו ! sic) ? אמנם הבאור הזה לפ"ת מהולל הוא !

יא) וירכב על כרוב Возѣль Онъ на вихрь „כרוב“, לפ"ת

ענינו : „גלגל , רוח סערה“ (!! וכרוכי הארון היה ג"כ רוחות סערות? ! , אמנם כן דברי רוח המה !  
 (לב) ומי צור. и кто Творецъ. לפ"ת צור ענינו : בורא (!!)  
 כי הוא גורם „יוצר“ תחת „צור“ (!) , גם הוא יוצר חדשות נגד הלשון והמסרה הקדושה , מבלי צורך ותועלת , כי אם לבלע את הקדש ולהכל כרם ה' צבאות !

(מו) ויחרנו ממסגרותיהם и платятъ дань изъ-за укрѣпле- ній своихъ לפ"ת „ויחרגו“ ענינו : „ישלמו מס“ (!! נפלאות היא שדוד המלך מאם בהשם „מס“ ולא יוכל לשאתו על שפתו , ולכן נבחר לו להשתמש בשמות ובפעלים היוצאים ממקור לשון עם פראי אדם , כן במזמור כ' י"ב „נשקו“ ת' „הביאו מס“ וכן פה „ויחרגו“ ת' „וישלמו מס“ ! הפלא ופלא ? !

יט (ה) קום буква ихъ „קום“ לפ"ת ענינו „אות“ (בוכשטאב) (!?) , אך לא אבין מה נבין מאות אחת , אם לא תקבר למלה שלמה? תיקן . — לשמש שם אהל בהם Солнцу по- ставиль Онъ въ нихъ семейный шатеръ שם בהם אהל משפחה! ! מנין לו שאהל , הוא „אהל משפחה“? מי היא משפחת השמש? מה שם אשתו? מה שם בניו ובנותיו? בודאי הלבנה היא אשתו והכוכבים הם בניו , ובנות אין לו (!)

יב) גם עבדך נזהר בהם בשמרם עקב רב И рабъ Твой просвѣтился ими, такъ какъ они сохраняютъ вели- кій слѣдъ , גם עבדך נזהר (הנפעל מן זוהר , גלאנצען , כלומר גם על עבדך נגה אור זוהר) „בהם“ „על ידי השמש והמזלות“ (!! כאשר יבאר בהערה , בשמרם עקב רב : „יען שהשמש והמזלות שומרים ארח רב“ (!) , ועתה ראו נא איך הוא טה טפל בכאורו : הכנויים מן „בהם בשמרם“ מוסכים על השמש הנזכר לפני ארבעה פסוקים שאחרי כן הוא מפסיק בענין אחר , בתהלת התורה , אשר אין לה כל יחס להשמש? ! שנית הלא לא נזכרו המזלות , כי אם השמש , ומה זה „בהם בשמרם“ בכנוי הרבים? גם הטעם , בשמרם עקב רב , ועקב : „ארח“? וכל

הרעיון כלו מה, תפל הוא בלי מלה! סוף דבר הבאור הזה הוא  
 ככל חבריו אך רעות רוח!

כא (ג) כי תשיתמו שכם במיתריך תכונן על פניהם Ты  
 расположишь ихъ грудамн, пролагая межевыя сажени  
 אתה! твои по лицамъ ихъ! תרגומו, כי תשיתמו שכם: „אתה  
 תעריכם ותשכיבם לחמרים“ (שכם, „חמרים“!) במיתריך תכונן  
 על פניהם: „חבלי מדתך תניח על פניהם“ (במיתריך „חבלי  
 מדתך“!! והב' ? במה נחשב הוא!) ואם יתפלא הקורא מה  
 המריצו לנמות מן הפשט הפשוט והישר ע"ד „ואויבי נתת לי  
 ערף“? על זאת אענהו: מעשה מצא בשמ"ב ח' ב' (עיין הערה)  
 כי דוד מדד את שבויי מואב שני חבלים לחמית ומלא החבל  
 לחחיות, וע"כ מוכרה הוא ללחץ ולדחק את הספור הזה בתוך  
 המלות האלה, אף כי צועקות לאמר: „אפס מקום“! כי זאת  
 היא שיטתו לדחק מאורעות בפסוקים, אף אם לעיל פילא בקופא  
 דמהטא, או ענק בקליפת האגוז, כאשר ראה הקורא לעיל ז'  
 א' ושיר מ' א'!

כב (ג) אבירי בשן Постухи Башанскіе תרגומו: „רועי  
 בשן“ (sic!!) ואם כן „האכל בשר אבירים“, „האכל בשר  
 הרעים? ! „ואביר הרעים אשר לשאול“, הרועה את הרועים אשר  
 לשאול (sic!!), וראו נא, כמה גדול כח אהבת החדשות  
 שמעורת את העינים מראות הגלוי לעיני כל: כל המזמור הזה  
 ידבר על בהמות והיות טורפות, ראש הפסוק הזה, „סכבוני  
 פרים רבים“, „אריה טורף ושואג“, „הצילני מפי אריה ומקרני  
 רמים עניתני“, וביותר היו פרי הבשן אבירים וחזקים כמו  
 שמצינו: „הוי פרות הבשן“ ומה עָל מצא בפסוק הזה?  
 אלא מפני שבאורו הנחמד (!!) חדש הוא, ומצות עשה מן  
 התורה היא: וישן מפני חדש תוציא!

כז (ג) לולא האמנתי Чтобъ мнѣ не разувѣрится  
 תרגומו: „למען לא אהדל מלהאמין“ (!?) מי לא יראה, שזאת  
 בנות הפסוק (sic!!)

כמו (ט) קול ה' יחולל אילות *Голосъ Господа велитъ будамъ трястись*, אני בעניי לא זכיתי להבין, מה נשתנה „קול ה'“ זה מכל „קול ה'“ הבאים בפסוקים הקודמים כי שנה אותו (כסופק אנכי אם לטוב) בתרגומו. והוסיף הפעל „יצוה“? מנין לו ההוספה הזאת? בל"ס סוד כמוס הוא הידוע רק ליודעי הן!

ל (ח) העמדתה להררי עז *Поставиль-было для меня го-ру—твердыню*; „העמדת לי הררי — עז“ (!! ) בפסוק הזה לא עשה ח"ו כל מאומה נגד המסרה הקדושה והיקרה בעיניו, כי לא הוסיף ולא גרע שום אות, כי אם פרק את הלמ"ד, האות הראשונה, ואת הו"ד, האות האחרונה מן המלה „להררי“ ועשה לו מהן מלה בפני עצמה „לי“ וממילא נעשה מזה העמדתה „לי הַרְר עז“ דרך חדשה ונקלה לבאר מקומות הכבדים בכל ספ"ק (!! ), תנו לו תודה כל אוהבי שפתנו!

לא (כד) על יתר *за безчестіе* בתרגומו: „בעד הרפה ובשת“ (!?) טפל על המלה „יתר“ הוראת שקר, ולכה"פ לוא היה בה טעם לשבח, כי אם יש בה טעם לפגם, וכל יתרונה כי חדשה היא! לב (ו) על זאת יתפלל כל חסיד אליך וגו' וגו'. להביא את תרגומו רב מאד, ע"כ אבאר רק כוונתו. אך ראשונה נהוין להודיע בדרך כלל שיטת תרגומו ותכונת באוריו, אם ימתיק בפיו איזה רעיון לא יעזבנו ויידחקנו בתוך הפסוק בעל כרחו, אף כי פילא הוא בקופא דמחטא כאשר ראה הקורא למדי, ועוד יראה יותר הרבה, וכן בפסוק הזה. בראש המזמור הזה החל ברעיון אשר מתק לו ודחקו בחזקת חיד בפסוקים הקודמים, הפך עתידים לעברים ועברים לעתידים „נהפך לשדי בחרבוני קיץ“ הוא מתרגם „לשדי נהיה לחרבוני קיץ“ אף כי כלל מוסד הוא שבזה האופן קשור הפעל „נהפך“ ביחס שאליו, והיה צריך לכתב. נהפך לשדי לחרבוני בל" ואל בב', כמו ונהפכו לדם, ונהפך ללבן, וכלם כאלה, אך עוד היה אפשר לנשוא ולכלכל, אבל בפסוק הזה כשל כח הסבל. „על זאת“: „על כן“ (?), „לעת מצוא“: „כל עוד יש עת“ (!! ) „רק



לשטף מים רבים אליו לא יגיעו : „כל עוד לא הגיעו אליו שטף מים“ : הצרות הרבות , ואף כי „על זאת“ איננו „על כן“ ואיה לוטה הכונה „כל עוד יש עת“ במלות „לעת מצוא“ ? וכן „כל עוד לא הגיעו אליו“ במלות „רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו“ ? בפרט שהפעל „גיעו“ הוא בעתיד ? אך המתרגם : לא ישים לבו לכל אלה , אחרי שהרעיון מצא הן בעיניו יכפה עליהן הר כנגיית לקבלו בתוכן שלא ברצונן , אף כי יעקמן ויענת פנימו , זאת אין לו ! ואתה הקורא נקוט הכלל הזה בידך , כי בו יתורצו לך קושיות רבות על המתרגם ! .

(ח) איעצה עליך עיני , съ совѣтомъ направлю на тебя , oko Moe תרגומו בעצה אשים עליך עיני (!?) , מלבד שאין כל רעיון וכונה לדברים האלה „שים עין בעצה“ (!?) , לא אבין , איה איפוא הכונה הזאת במאמר „איעצה עליך עיני“ ? ומה יהלך ממנו , אם נבארנו כפשוטו , ככל המבארים „איעצך , עליך תהיה עיני תמיד“ ע"ד , עיני ה' אל צדיקים , תמיד עיני ה' אלהיך בה ? ואולי קשה לו הסרון הבנוי בפעל „איעצה“ ? קושיה גדולה ועצומה היא ! יתבונן נא בעין פקוחה בספ"ק וימצא באין מספר בהסרון הכנויים , גם במאמרים פרוזים ופשוטיים ולא במליצה , וביתר שאת במלה הסמוכה למלה עם כנוי בדרך מושך עצמו ואחר עמו ! ועוד יותר הקושיה עצומה להמתרגם , אשר הנקלה בעיניו לפרק מלות שלמות לרסיסים , להוסיף ולגרע אותיות על לא דבר ! ! .

(ט) עדיו תרגומו : עזוז רוחו (!?) , הוראה זרה אשר לא שעררה כל חקה"ל , וה' יודע , איה איפוא מצא את המציאה היקרה הזאת ויספחה לספ"ק !

לג (ו) כל צבאם все убранство ихъ תרגומו : כל עדים (sic!!) \* מן צבי ישראל (?) , הגידו נא קוראים , מה חפצו בעקשות הזאת ? מה הסר לו במאמר הישר והפשוט הזה , ואשר הוא גם הוא מתרגם כן לרב ? אין זה כי אם להגדיל תורה ולהרבות חדשות !

(\* הנני מוסר מודעה כי כונתי <עדי> ממש <תכשיטים> ולא כתרגומו על הפסוק : עדיו לבלום בשיר הקודם ! —

לה (יב) שכל לנפשי душѣ моеѣ — Спротствомъ תרגומו :  
„מעמד היתמות“ , וואיזען שטאנד , פערואויזונג , ולפ"ת הפעל  
„ישלמוני“ מוסב גם למטה , ישלמוני רעה תחת טובה ,  
ישלמו שכל (מעמד היתמות) לנפשי (!!) , מלבד הרעיון  
הזר : „ישלמו מעמד היתמות לנפשי“ (!) , אין הוראת „יתמות“  
בשם „שכל“ כי אם להפך , ענינו , הורים אשר ילדיהם אבדו  
מנהם , אם ע"י חיה רעה או ע"י דבר אחר , התבוננו בכל ספ"ק ותנכחו :

(טז) מעוג криводушіе תרגומו : „עקמימות הלב“ ,  
געוויסענלאזיגקייט (!!) ה' יודע באיזה מדבר ושממה מצא את  
זמורת הזר הזאת ויטענה בכרם ה' צבאות לחבל את נטעי נעמנו !

לו (י) והוציא כאור צדקך что правда твоя взойдетъ  
какъ свѣтъ. לפ"ת הפסוק הזה מוסב אל הפסוק הקודם : במה  
עליו והוא יעשה כי יצא כאור צדקך . מלבד שכל אשר טעם טעם  
לשוננו יטעם שטעם תרגומו כריר הלמות הוא והוא גערמאניזם ,  
מלבד זאת שכח כי „והוציא“ הוא בהפעיל והש' „יצא“ בהפעיל  
הוא פע"י לעולם !

(י) והתחולל לו . и потерни ради Его . תרגומו :  
„סבל בעבור ה'“ (!?) , אין טעם בבאורו החדש , כאשר אין כל  
לחץ בפשט הפשוט !

(ב) ביקר כרים: какъ стадо барановъ תרגומו : „בעדר  
אלים“ (!!) מי האמין לשמועתנו כי „יקר“ , ענינו „עדר“ ! (3)  
(ג) מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ . אינני מביא תרגומו  
כי רב הוא . ולפ"ת , כן המשך הפסוק ובאורו : מה' מצעדי גבר  
כוננו , גבר אשר מצעדיו כוננו מה' , ואשר ה' יחפץ דרכו ,  
הגבר הזה כי יפל לא יומל (!) , לחנם יעות וישנה פני הפסוק הזה ,  
ויכביד עליו אכפו לקבל בקרבו את תרגומו !

לח (יז) כי אמרתי פן ישמחו לי . . . . לפ"ת , כן המשך  
הכתוב ובאורו , הוא נמשך לפסוק הקודם „כי לך תוחלתי אתה  
תענה (תענני) ה' אלהי“ כי אמרתי , כאשר אנכי אומר , ר"ל :  
הנני מתפלל התפלה הזאת : „פן ישמחו לי במוט רגלי עלי הגדילי“

כלומר „שאל ישמחו לי , שאל יגדילו עלי בעת תמוט רגלי“  
 (!! sic) , התבוננו נא קוראים היטב בבאורו על הפסוק הזה ותרוו  
 ענג גדול , כי הפליא לעשות , חבר והרכיב כותל מערכי עם  
 כותל מזרחי ויאמר לדבק טוב הוא !

Ибо на краю погибели я стою • כי אני לצלע נכון •  
 תרגומו : „כי אני עומד על פי השחת והאבדון“ (!) , מלבד שמסך  
 במאמר הזה כונה שאין בו , כאשר רואה הקורא שהמלה „צלע“  
 לא תכיל בקרבה המושג „פי השחת והאבדון“ , מלבד זאת מה  
 יענה על „ובצלעי שמחו“ „ואיד נכון לצלעו“ ? האם גם שם !  
 „האיד עומד ע"פ השחת והאבדון שלו“ ? ! ועיין הוספה הערה (4) .

למ (ה) אדעה מה הדל אני дабы я зналъ, чѣмъ еще мнѣ  
 наслаждаться! לפ"ת „הדל“ ענינו . „הנאה ותענוג“ (!! !) זזה  
 כונת הפסוק הזה , הודיעני ה' קצי... אדע מה הדל אני „למען  
 אשר אדע במה אוכל עוד להתענג ולהנאות“ (!! sic) , האם עלה  
 מעולם על לב יודעי לשון עבר לשמוע כי „הדל“ ענינו „הנאה  
 ותענוג ? ! האם לא הוא כאשר דברתי , כי לפי תרגום כזה יבואו  
 ימים אשר הסופר המהיר בשפ"ע לא יבין גם מלה אחת עברית !  
 ומלבד כל אלה התבוננו נא וראו את הרעיון הישר , דוד המלך  
 בהיר ה' שאל מה' , כי יודיענו קצו ומדת ימיו , ידיעה שאין  
 איש ערב את לבו לבקשה ולדרשה מה' , ואשר מעולם מקדמי  
 ארץ לא זכה לה כל איש גם אדון הנביאים נאמן בית ה' ,  
 ולאיוה תכלית ומטרה דרש מה' הידיעה הנשגבה והנצורה הזאת ?  
 האם לדעת כי מספר ימיו קצו ויגבר הילים בתורה ? או למען  
 השב אל לבו ולמאם בתענוגי חלד ולהקדיש מעט שנותיו לה'  
 לבדו ? לא , לא זאת היתה מטרת שאלתו , כי אם לדעת במה  
 יוכל עוד להתענג בתבל (!! sic) , מטרה נשגבה מאד (!! !) , גם  
 לולא הידיעה הזאת , לא ידע המלך במה להתענג (!! sic) הנשמע  
 רוח עושים ורעיון זר ומוזר כזה ! ובכל זאת יש חכמים אשר  
 ישימו כבוד ותהלה להתרגום הזה , כאלו גלה עינינו להביט

נפלאות ונצורות מתורתנו , אשר לא חזו גם גדולי ישראל מעת  
נסתם החזון !

כז (ה) אז אמרתי הנה באתי במגלת ספר כתוב עלי  
Поэтому я рѣшился: „Буду теперь поступать по свитку  
книжному, написанному на мнѣ самомъ;  
לשחת דברים ולבאר כונתו כי גלויה היא , על כן אך אעתיק  
את תרגומו מלה במלה (ממש ולא כאשר הוא קורא את תרגומו  
תרגום מלה במלה . —) וישפטו הקוראים . אז אמרתי . „על כן (!)  
גזרתי אמר“ הנה באתי „אתנהג עתה“ (sic !!) במגלת ספר :  
„על פי מגלת הספר (!) כתוב עלי „הכתוב עלי ועל עצמי“  
(דוד המלך הוא בעצמו הנייר אשר עליו נכתבה מגלת הספר !!)  
ועתה הקוראים , הנה לפניכם באורו הנחמד והתענגו בו כאִוֶּת  
נפשכם , אם אך תמצאו בו ענג !

מזא (ב) אשרי משכיל וכן לקמן , יאשר בארץ הוא מתרגם  
בטעם , „תהלה“ אף כי שבמזמור הזה אין שום רמז וזכר לתהלה  
ורק על טוב ורע ידבר : כיום רעה ימלטהו ה' ישמרהו ויחיהו :  
ואל תתנהו בנפש אויביו וכדומה . אך הוא אמר ויהי ומדעתו  
לא יסור .

(ג) ואל תתנהו בנפש אויביו . - Ты не выдашь его жив-  
но врагамъ его תרגומו : „ואל תתן אותו בנפשו“ ר"ל :  
„אותו עם חייו לאויביו“ (sic !!) , עמל הוא בעיני להבין רוחו  
ושימת תרגומו , הנשמע כזאת לנשות מן הפשט הפשוט והישר  
הגלוי גם לתשב"ר ואשר הוא גם הוא מעתיק כן לעיל מאמר „ואל  
תתנני בנפש צרי“ ולמסוך בו רוח עושים ורעיון זר אשר גם  
בלשון רוסיה הוא מעקל ותפל כריר חלמות ! \*

---

(\* האמנם לא פה לבד , כי אם במקומות אין מספר למו , יצאו רעיונות  
מעוקלים ותפלים בלשון רוסיה עצמה אשר בה העתיק את ספ"ק , ופעמים אין  
מספר יחטא וישגה הרבה מאד נגד לשונה ורקרוקה , אך זאת הנחתי להסופרים  
המהירים בשפ"ר ואני אך להציל את לשוננו מהשחית ומבלע כל ישעי וחפצי .

Ты превратившій все ложе בהליו הפכת כונת его недугомъ, דוי , „אתה ה' אשר הפכת את כל משכבו למחלה“ ר"ל „משכבו נהפך למחלה“ או לבאר יותר : „משכבו חלה“ (sic !!) מלבד הרעיון העקש והפתלתל , ראו נא איך רעיוני זה עם המלות והדקדוק כלם מתאימים יחד ! מי אשר למד מעולם דקדוק לשוננו ולא ידע , כי אם כונת הכתוב לאמר שדבר אחד נהפך לדבר אחר , יבוא הדבר האחר ביחס שאליו ולא ביחס שבו , והוא כלל גדול ונצב בדקדוק כמו „המטה אשר נהפך לנחש“ , „נהפך הנגע ללבן“ „ונהפכו לדם“ וכן כלם ומי לא ידע זאת ! וזאת היא פעם השניה אשר ישגה בכלל הזה , ועיין תרגומו על המאמר „נהפך לשדי.בהרבוני קיץ , ודברי על פסוק : על זאת יתפלל כל הסיד .

מב (ה) כי אעבר בסך ארדם עד בית אלהים какъ прохо- дилъ я съ вербами, пляша съ ними къ дому Божию, לפ"ת סך ענינו „ענף“ מן ויכרת שוכת עצים (שופטים ט' מ"ח) וכונתו : „לולב הדסים וערבי נהל“ (!! ) ועיין הערתו , וזאת כונת המאמר , כי אעבר בסך : „כאשר עברתי עם לולב הדסים וערבי נהל“ , ארדם עד בית אלהים : „כאשר רקדתי וחללתי עם הארבעה מינים במחולות“ (sic !!) ועתה התבוננו נא וראו מה זר ומוזר באורו ! ראשונה השם „סך , שוכה“ ענינו קוצים , ומזה לשכים בעיניכם , ואיך זה בחר את השם הזה לכפות תמרים וענף עץ עבות ? שנית , הלא נראה שעל עולי רגלים ידבר „מתי אבוא ואראה פני אלהים“ ועיין רש"י ובאור , ומאין זה לקח שעולי רגלים היו מהויבים לשאת עמם את הארבעה מינים בכל הדרך עד ירושלים בלכתם להג את הג הסכת ? הלא בערב החג הלכו ולא בחג עצמו ? שלשית , הלא שלש רגלים הלכו לראות את פני ה' , ומדוע יזכיר רק את הג הסכות בנשאו את הלולבים , ולא יזכיר הכאת הכבורים אשר היה בכבוד ויקר גדולו הרבה כאשר יספר בתלמוד ? ומלבד כל אלה , איש כמהו היודע כמה לשונות והמתרגם ומבאר כל ספ"ק , לא יתבונן כי

הפעלים „הלך“ „עבר“ בקשורם להמלה „עם“ או עם יחס שבו שהוראתו „עם“ אין שייך לאמר, כי אם פֶּעֶבֶר איש, או בלכתו עם עצם בעל חי שגם הוא בעצמו יכל ללכת לבדו והאיש הלך או עבר עמו יחד, אבל בעצם בלתי חי, האם שייך לאמר „הלך“ או „עבר עמו“? למשל הנוכל לאמר: „וילכו הכהנים עם הארון“ תחת „וישאו הכהנים את הארון“? ולא בשפ"ע לבד, כי אם הוא נגד ההגיון גם כשאר לשונות? ואולי ישיבני הלא נאמר: במקלי עברתי את הירדן? הלא שם הכונה גלויה כי רצונו לאמר: כאשר עברתי את הירדן לא היה לי, כי אם המקל לבדו, ועתה הייתי לשני מהנות. וע"ש ת"א תיב"ע רש"י תרגום ובאור רמב"ן וכל המפרשים. ואולי ישיבני עוד מן „אם הלכתי עם שוא“ (איוב ל' ה')? הלא שם הוא שה"מ ובא בתמונת ההגשמה ויתארנו כאלו הוא עצם ב"ח עומד בפני עצמו, כידוע ליודעים, גם הוא הגות בלשון על איש ההוגה שוא בלבו, וכן יאמר בשפ"א: מיט פאלשהייט, טרוג אומגעהען. וביותר לא עצרתי כה מלעצר בצחק על תרגומו של המלה ארדם *пляша съ ними* רקרתי וחללתי במחול עמם, הלא נראה שכפות התמרים והערבות היו המחוללות נגדו, והוא הלך עמם במחול כבחורים ובתולות יחדו עד בית האלהים (! sic). מה יאמרו על זה הקוראים אשר לא מכני עמנו ולא יבינו שפתנו? האם לא יחשבו כי ספ"ק מלאים הכל הבלים ורוח עושים?

(ז) וחרמונים *И какъ истоки Германскіе* לפ"ת ענינו „כפלגי הרמון“ (!?) ואצל המלה „ירדן“ לפ"ת הוא סוף פסוק ז', ופסוק ח' מתחיל מן „וחרמונים“ וזאת כונתו: „כפלגי הרמון מהר מצער קוראים זה לזה בתור תהום אל תהום בתוך קול שאון צנוריד, כן כל משבריד וגליך עלי עברו (! sic) הגידו נא קוראים, היש אמר ודברים בפה לתאר הזרות והפרעות אשר פורע בספ"ק? מן „וחרמונים“ יהפך בתרגומו למלה „כפלגי הרמון“ ומשבר ומכתת הפסוקים (וכל זה הוא תרגום מלה במלה!) ואחרי כל אלה, מה נולד מהמהומה והמכוסה את אשר נולד

מן החר-הרהר ללת ומחבלי לידתו נבקעה הארץ ! —  
 מג (ד) אָל אַל שמחת גילי. *къ Богу радости народа моего.*

„גילי“ תרגומו „עמי“ (sic !!) המתרגם כרא לנו שפה חדשה עם פעלים ושמות חדשים ! „גילי“ : „האספו“ (!!) „גילי“ : „עמי“ (!!) והתלמיד אשר ילמד מתרגומו בבואו להפסוק „גיל יגיל אבי צדיק“ יתרגם : „אבי הצדיק יקבץ עמי“ , „אל תשמח אלי גיל כעמים“ „אל תשמח אל עם כעמים“. „גיל לבי בישועתך : לבי יתאסף בישועתך“. ורכים כדומה . סוף דבר התרגום הזה ראוי לתהלה !

מד (ה)-(יח) כי הושעתנו מצרינו ומשנאינו הבישות

*Ты спасъ насъ . . . . . если бы Ты посрамилъ . . . .*

(ט) באלהים הללנו כל היום ושמך לעולם נודה *То весь день* אף זנחת ותכלימנו ולא תצא *и пмя Твое* *превозносили бы во вѣки.* Но Ты תצא

*отвергъ и пристыдилъ насъ . . .* וההמשך ביניהם , כי הושעתנו מצרינו ומשנאינו הבישות „אלו הושעתנו מצרינו ואלו הבישות את משנאינו — באלהים הללנו ושמך לעולם נודה : אזי הללנו באלהים ואזי הודינו שמך לעולם“ ; אף זנחת ותכלימנו . „אבל אף : ? ! כאשר זנחת ותכלימנו“ לא יסים רעיונו , אך בסוף פסוק י"ז יציב ארבע נקודות ( . . . ) . לסימן סתומת הרעיון והכונה מובנת מאליו , כלומר : „אבל יען שזנחת ותכלימנו וגו' לא נהלל באלהים ולא נודה שמך“ . (sic !!) הנה מה שמהפך הנראות המלות ועוד כדומה נסלח לו , כי צר לו המקום להכיל רעיונו , ולזאת כבר למדנו למדי בתרגומו , אבל למה יעשה את המשורר למירא ופאים את ה' . „אלו הושעתנו מצרינו , אזי הללנו בך והודינו שמך“ . אשר מזה מובן סופו : אבל יען שזנחתנו , לא נהלל בך ולא נודה שמך עוד לעולם“ ! רעיון זך וישר ! ולמה הוא מעקם עלינו את הכתובים האלה ? קחו נא את ספר תהלים וקראו אם תמצאו במזמור הזה שום כבודות ולחץ ! ולמה חכך בו פצעים

וחבורות הנם מבלי הרפא ? ! וראו נא איך יתאימו לפ"ת הפסוקים מן י"ה והלאה ? אין זה כי אחר שרב ריבו את ה', רפתה רוחו מעליו ויאמר : כל זאת באתנו ולא שכהנוך ! —

מה (ג) על כן — по дѣломъ , „על פי היושר“. התבוננו נא וראו , מה הפכפך וזר דרך באורו . במזמור הזה נזכרו שלש פעמים „על כן“ „על כן“ הראשון הוא מעתיק : „לפי היושר“, „על כן“ השני הוא מעתיק כמשמעותו וכפשוטו בכל מקום , „על כן“ השלישי שב ויעתיקו „לפי היושר“ ? והתבוננו נא ותראו , כי אין בין השלשה שום הבדל לפי המשך הכתובים וכונתם . אין זה , כי אם כד הוה נים ושכיב עשה תרגומו !

מו (א) על עלמות שיר — при знаменахъ пѣснь . תרגום של עלמות : „דגל“ (sic !!) אלהים יודע איה איפוא מצא את המרגניתא טבא הזאת !

מה (טו) כי זה אלהים . Ибо здѣсь Богъ לפ"ת „כי זה“ : „כי פה“ (!!) ספ"ק בידו כחומר ביד היוצר , ברצותו „זה“ . Онъ будетъ водить על-מות ע-ל-מנו ! הוא ינהג אותנו ! תרגומו : „הוא ינהג אותנו ! Ибо здѣсь Богъ“ במאמר הזה הרכיב המתרגם חגר על סומא וככל זאת שנימו לא ימישו ממקומם ! זוג את שתי המלות „על מות“ ויצא מהן „עלמות“ ולשיטתיה במזמור מ"ו א' הוראתה „דגל“ וגם זאת עשה ההליף את המלות „על-מות“ למלות „על-מות“ בחלוף הע' לא' , והשורק לפתח וסגל , כאלו נכתב : הוא ינהגנו „בעלמות לעלמות“ . (!!) (sic !!) ומה אמר ואדבר אני , הכתוב בעצמו מר צורח : „הלמני , הממני , עוה פני , ספח עלי ספחת וימסך בקרבי רוח עועים וכל ידעתי מה ! ואני אענהו : „והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אותה ויעש קדוש (בניגון של יו"כ) .

נ (י) בהמות בהררי אלף (sic!) Скотъ на Таврическихъ горахъ בהמות בהררי אלף : „בהמות בהררי קרים“ . ואם יתפלא הקורא לשמע אזנו , כי הררי אלף הם הררי קרים ? יעיין נא בהערה שם יבאר השיכות בין „הררי אלף“ „להררי קרים“



בזאת „הררי אקף“ הנה הנם „הררי אלפען“ (!!) כי „אלף ואלפען“ אחד הוא וצלצל שניהם דומה, ועל כן הם גם „הררי קרים“! עתה הלא סרה פליאת הקורא כלה. האין זאת! —

נא (ד) הרב ככסני מעוני — Омой меня! Довольно! לפ"ת המלה „קרב“ היא מלת הקריאה, והיא נפרדת מן המאמר הבא אחריה והוראתה: „די“! . (sic!!) ובהערה יבאר יותר! „די ליכרני“!

נב (ג) הסד אל какъ великою милостію לפ"ת „חסד אל“ ענינו „בכחסד גדול“ (!!) (sic!!) בודאי לפי הכלל שלפעמים השם אשר נסמך לאחד משמות הקדש יורה הפלגת הענין ולהגדיל הדבר כמו „נפתולי אלהים, ארזי אל“, „בהררי אל“ (?) ועתה כן באור הכתוב, מהתהלל ברעה הגבור „בכחסד גדול כל היום“! פנים חדשות בתורה הראוי להדרש בבהב"נ לפני קהל ועדה! ולפי זה ניהא גם לקמן פסוק י' „ואני בטחתי בחסד אלהים“ הלא כלו מוקשה, כאשר הפסוק הזה מוקשה (!) ועתה ניהא „ואני בטחתי בחסד גדול“! והבן.

נה (ז) ישיא מות עלימו! Опустошеніе на нихъ, תרגומו „שממה עלימו“ (!?) הלא הקורא ישתומם וישתאה לתרגום הזה „ישיא מות עלימו“, „שממה עלימו“! על כן אבאר כונתו, הוא גורם „ישימות“ ולא יאבה לשמע אל הקרי לפי המסרה, ויען שנמצא שם עיר „בית הישימות“ א"כ בודאי „ישימות“ הוראתה „שממה“ כמו „ישימון“ ועל משקל אחר, כמו שנמצא „בית הישימות“ (!!) האמנם המתרגם לא מלכו הוציא את הכאור הזה, כי אם כבר קדמו גזעניו, והוא המציא את המצאה הזאת, והמתרגם בראותו את המציאה נפל עליה והחזיק בה בשתי ידיו, אבל שכח כי מה שהותר לגזעני לא הותר לנו ב"י; ידיו לא אסורות במסורת המסרה הקדושה לנו; גם לוא כתב זאת המתרגם באצה"מ, ולא בהעתקת ספ"ק כאשר כתב גזעני לו ולאנשים כגילו, כי עתה החרשנו, אבל הוא אספו בתרגום אשר תכליתו להפיצו בבהס"פ לילדים צעירים לימים,

אשר אינם יודעים מאם ברע ובהר בטוב, וישתו בצמא את מימיו הרעים ויהיה למו למרים! החסרים אנחנו העתקות בל"ר, הטובות מהעתקתו (כי העתקתו היא בפני עצמה משחתה בה כאשר יבין המבין את שפ"ר), רק עינינו כלו מיחל לתרגום מעשה ידי אחד מבני עמנו, אשר יודע את ספ"ק ורוח הלשון מנעוריו, ואשר המסרה קדושה בעיניו, כאשר יאמר המתרגם בעצמו בהקדמתו, אבל אחרי שתרגומו מלא הריסות ופרעות נגד המסרה, יתר הרבה מכל התרגומים בל"א ובל"ר מעשי ידי א"י, א"כ מה לנו הספחת הזאת? ומלבד כל אלה, העברי מלדה המבין את שפתנו והיודע את רוחה לאשורו, ידע ויבין כי באור הזה הוא רק השערה התלויה בשערה, כי לא נמצא בכל ספ"ק המשקל "ישימות", ומשם ע"פ לא נוכל ללמד על שם עז"כ, כי מי יודע הטעם האמיתי, מדוע נקראה העיר היא "בית הישימות", גם מי לא יראה בעליל ממאמר השני: "ירדו שאול חיים" כי על המות ידבר פה; גם לא נמצא בכל ספ"ק השם "שממה" או "ישימון" מקושר עם "על" על העצם השומם, כי אם שהדבר בעצמו יתפך ויהיה לשממה, כמו: ונתתיך "לשממה ומשמה", שממה תהיה כל הארץ, ולא "שממה על כל הארץ", מצרים "שממה תהיה" ולא "שממה על מצרים" והבאור הזה תפל הוא בלי טעם וריח שפ"ע, ולא מצא חן, כי אם בעיני גזענ' אשר בכל ידיעותיו הרבות בחקרי שפתנו ובשאר לשונות המזרחיות, אבל מבלתי היותו עברי מלדה ומבטן, חסר לו טעם לשוננו האמתי, ורוחה פנימה זרה לו, כאשר ראינו בספריו דברים רבים נגד טעם הלשון ורוחה, אשר העברי היודע שפתנו לא אמר זאת בשום אופן. ועיין בהא"צ להחכם הבלשן הגדול י"ב לעווניזאן.

(ב) ויושב קדם בַּרְעִי וְיִשְׁבֵּן עַל הַנְּצַחִית (!!) מלבד מה שהוא מוסיף מלבו את המלה "על" זרה לי כונתו "יושב על הנצחית" (!?).  
אשר אין הליפות למו У коихъ нѣтъ и присяги „חליפות“

לפ"ת "שבועה" (!?) התכירו קוראים את לשוננו ? "חליפות" "שבועה" (!! ) אלהים יודע באיזה מדבר ושממה לקח את זמורת הזר הזאת ויטעה בכרם ה' צבאות :

נו (א) על יונת אלם רהוקים О князей удаленныхъ гор- (!!) шцѣ תרגומו : "על דבר יונת הרוזנים הנרחקים" (!! ) הקוראים , הלא בודאי אינכם יודעים לא כונתו ולא יהוכם אל המזמור הזה , גם אני לא אדע , אלא בודאי הוא סוד כמוס ואיננו ידוע רק ליודעי חן !

ה) על און פלט למו Такъ и Ты на беззаконіи за- стигни ихъ תרגומו : "גם אתה התנפל עליהם" או "השיגם בעת עשותם פשע ועון" (!! ) העלה מעולם על לב , כי יולד איש אשר יאמר כי "פלט למו" הוראתו "השיגם" או "התנפל עליהם" ? ! "ועל און" "בעת אשר יעשו און" ? !

ט) הלא בספרתך прекрати опредѣленія תרגומו : "קצר" או שְׁבַר יעודיך" או "גזרותיך" (!?) . עת לא מעט העמקתי מחשבות לדעת כונתו , איה איפוא לוטה במלות : "הלא בספרתך" הכונה "קצר" או "שבר יעודיך וגזרותיך" ? הנה "בספרתך" הוא מתרגם : "גזרותיך" כי כן הוא מתרגם הפעל "סְפַרְתָּהּ" (!) אבל איה איפוא לוטה במלה "הלא" הכונה "קצר" או "שבר" ? עד כי ברב עמל באתי עד נכבי רעיונו , ואתם קוראים התעננו בנטע הנעמן הזה בלי כל עמל : הנה המתרגם גורם תחת המלה "הלא" "הָלַם" במי"ם תחת אל"ף , והוא צוי מן הפעל "הָלַם" (!!) והב' מן "בספרתך" הוא גורע וגורם "ספרתך" והוא רבים לפ"ת , ועתה כן תמונת המאמר : "הָלַם ספרותיך" (!! ) ומלבד ההרסות אשר הרס את כל הפסוק הזה ולא המל , טעמו נא את טעם באורו כי טוב הוא (! !)

(י) אז ישובו אויבי אהור ... זה ידעתי , когда враги , אז ישובו אויבי אהור , мон... тогда узнаю я אז אדע" (!! ) פה לא יעשה כל מאומה כי אם תחת "אז" הוא גורם "אם" ותחת "זה ידעתי" הוא גורם "אז אדע" (!! )

אמנם כן, דרך חדשה וישרה להקל את כל הכבדות בס"ק!  
 נז (א) אל תשחת Ожерелье תרגומו: "רביד, ענק  
 לצואר" (!!) לא האמנתי למראה עיני כי "אל תשחת" תהיה  
 הוראתו "רביד"?! הקרתי ודרשתי היטב ולא מצאתי מקורה,  
 והמתרגם לבדו הוא היודע!

(ה) נפשי בתוך לבאים — Живнью моею лежу תרגומו:  
 "בנפשי אשכבה בתוך לבאים" הפלא ופלא (!!) אם הכתוב  
 הוזה אומר סרסני, למה לנו להוסיף אות (בנפשי) וללכת דרך  
 עקלתון ואחרי כן יולד רוה עועים, הלא טוב לסרסו בלי  
 הוספה ויצא רעיון פשוט וישר "נפשי בתוך לבאים לוחטים,  
 אשכבה בתוך בני אדם" וגו', והוא כפול ענין במלות שונות  
 כדרך המליצות.

(ח) ידרך חציו כמו יתמוללו. כמו שבלול תמס יהלך  
 נפל אשת... להביא תרגומו רב מאד, על כן הנחתיו, והא  
 לכם העתקה נאמנה, אך ראשונה אבאר כונתו מכל מאמר  
 ומאמר בפני עצמו, כי לולא זאת לא יבינו הקוראים מפני  
 הפרעות והפרצות אשר פרץ בפסוק הזה "ידרך חציו" המאמר  
 הוזה מוסב על ה', והוא הנושא "שבלול" הוראתו "שבליים" (!!)  
 הפעל "יתמוללו" הוא ש"ת "להשבליים", וכיד חזקה ימשכנו  
 מעבר לגבולו אל הפסוק ט', ואחר השם "שבלול", המלה  
 "כמו" הראשונה, יגרשה ממקומה הראשון וישלחנה לגולה אל  
 המאמר "נפל אשת" אשר בפסוק ט', ובמקומה הוא מושיב  
 מלה חדשה וזרה אשר הגה מלבו "ויהיו". ועתה זאת תמונת  
 הפסוק הזה וכאורו לפ"ת: ימאסו כמו מים "האויבים ימסו  
 כמו מים" יתחלכו למו "האויבים יתפרדו למו" "הוא (ה') ידרך  
 חציו ויהיו האויבים כמו שבלים מתמוללות וכמו נפל אשת  
 אשר תמס יהלך" (!!) (sic) ועתה הקוראים שוו נא את הפסוק  
 הזה לפ"ת נגד הפסוק כפי כתיבתו, ותראו אם תכירום!

(י) כמו חי כמו חרוץ ישערנו какъ буря—какъ и обгорѣлое.  
 Пусть разнесетъ буря—какъ и обгорѣлое. תרגומו הסער ישא ויפזר את

האמדים אשר יניחו תחת הסיר, כן האמד החי, ר"ל האמד החדש אשר אך הניח יניחו תחת הסיר ועוד לא בערה בו האש (!!) וכן האמד אשר כבר אכל באש (!!) ואיה איפוא לזטים כל דברי המתרגם? אם תשאלו, הנני להשיב לכם, במלות האלה: „כמו חי כמו הרון ישערנו“! „חי“ הוראתו „הדש“ אשר לא בערה בו האש עדנה „והרון“: אשר כבר אכל באש (!!) (sic)

נמ' (י) עזו אליך אשמרה כי אלהים משגבי. אלהי חסדי יקדמי  
 Защитою Своею [— я къ Тебѣ обращаюсь, пбо  
 Богъ — хранитель мой—] Богъ, милующій меня,  
 встрѣтитъ меня לפ"ת השם „עזו“ מוסב אל הפסוק י"א  
 ההולך אחריו „אלהי חסדי יקדמי“ ומוסיף עליו ב' כאלו נכתב  
 „בעזו“ וזה כונתו „בעזו אלהי חסדי יקדמי“, ר"ל „אלהי  
 חסדי יקדמי בעזו“ (!!) והמאמר „אליך אשמרה כי אלהים  
 משגבי“ בפסוק י"ד הוא מאמר מוסגר ובאורו „אליך אפנה“,  
 השמעתם מעולם כי „אשמרה“ הוראתה „אפנה“? ! עד אנה  
 יעקם עלינו את הכתובים הפשוטים והישרים! וראו נא מה  
 הפכפך וזר דרך באורו, המתרגם חזה אשר הנקל בעיניו לכתת  
 פסוקים שלמים לרסיסים והמסורה כאין וכאפס בעיניו, פהאם נפלה  
 עליו חרדת קדש וירא לאמר כי הו"ו מן „עזו“ הוא תחת  
 יו"ד, כמו לקמן פסוק י"ח, או תחת ה' „ענה“ כמו שמפרש  
 חרמכמ"ן, לפי הכלל הידוע לכל, שאותיות אהיו מתחלפות?  
 ועיין באור ברי"ל פסוק י"ח ותראה איך הפסוקים האלה הולכים  
 למישרים, אבל הוא ימאן בזאת יען שישר הוא, וטוב לו  
 ללכת עקלקלות ולטפל על המלות הוראות שקר ולהוסיף אותיות  
 חנם וכן בפסוק י"ח „עזו“ מוסיף מלה „בכל“ כאלו נכתב „בכל  
 עזי אליך אשמרה“ (!!) כי מוכרה הוא.

(יז) וילינו. пусть рощутъ המתרגם מפרש „וילינו“ מן „תלונה“  
 על אף כל, המפרשים מענין „לינת לילה“, אך יתבונן נא, כי

בתלונה יבוא לעולם אחריו העצם אשר עליו התלונה, ועל מי תלונתם פה? ועיין הוספה הערה (5)

ס (י) עלי פלשת התרועעי — Филистимская земля разбейся — o меня! תרגומו, „ארץ פלשתים השתכרי ביי“ מלשון „תרועם בשבט ברזל“ (!) מי אשר טעם מעולם טעם שפ"ע יטעם שבבאורו אין טעם וריח שפ"ע, והוא נכרי בבגד עברי!

סא (ו) נתת ירושת יראי שמך — Исполняешь мольбу боящихся... . . . אתה תמלא תפלת יראי שמך“ (!?) זמן לא מצער חשבתי מהשבות איך נהיתה המלה „ירושת“ למלה „תפלת“? ובעזר אלהי מצאתי הכונה האמתית, המתרגם גורם „אַרְשֶׁת“ ת' „ירושת“ (!!) עזר נקל ופשוט לבאר כל המקומות הסתומים בספ"ק ואשר אינם סתומים, ואתה הקורא נקוט כלל זה בידך!

סב (ה) אך משאתו יעצו להדיח — А вѣдь, только стра- מיראתו אותו יעצו להדיחו. גם פה חשבתי זמן לא מעט להבין מאין יצאה טעותו, כי „שאת“ ענינו „פחד“? ואחרי כן ראיתי כי לשון רש"י ז"ל הדיחו. וזה לשון רש"י: „משאתו לפי שאתם יגורים מן בני אדם, שמא ימלך וישלם גמולכם, ועצתם להדיח עליו הרעה“. ואחרי שראה כלשון רש"י המלה: „יגורים“ דמה שרש"י יפרש בזאת את המלה „משאתו“ ומוזה נולד באורו „מיראתו אותו“ (!!) . ירצו כזב — при — бѣгли ко лжи הוה נים ושכיב עשה את תרגומו! טעה באשר לא יטעה תשכ"ר כי „ירצו“ הוא מנל"ה ושרשו „רצה“ וענינו „הפץ“ „ורצון“, ולא „מרוצה“, „לויפען“ שהוא מנע"ו והיה נכתב „ירצון“ בקמץ ושורק. ומלבד זאת זמורת יר הוא, כי הוא גערמאניזם ולא בקדש יסודתו.

סד (ז) יחפשו עולת תמנו חפש מחפש — Ищутъ они вины, — невинны мы! Обыскъ за обыскомъ—

הזה, יחפשו עולת: „יבקשו וידרשו עונות ועָלוֹת“, תמנו: „אנחנו תמימים ונקים (!!) (sic) חפש מהפש: „דרישה אחר דרישה“ (!), אם חפין הקורא למעם טעם באורו כראוי, יתבונן בו היטב, וימצא את טעמו כצפיחית בדבש! והיודע ומבין את שפ"ר יתענג עוד יותר על לשונו הצחה בל"ר.

ס"ה (ב) לך דומיהתהלה אלהים בציון Тебя, о Богъ, ожидаетъ хвала въ Сионѣ. „תתהלה מחבה לך אתה אלהים בציון“ דרך אָ גאטט ערווארטעט רוהם אין ציון. אשכנזי או רוסי מלדה ומבטן במעיל יהודים ויאמר: „יהודים אלה“!

(יג) וגיל גבעות תחגורנה и холмы препоясываются народомъ „וגיל“ ענינו „עָעם“ (!) (sic), „הגבעות יחגרו בעם“ והוא לשיטתו כי „גילוי“ ענינו: „האספו“ לכן „גיל“ הוא „קבוץ“ היינו „עם“. ועיין מזמור ב' י"א ומ"ג ד'. אין אמר ואין דברים, תרגום הראוי לתהלה! ופה בחסדו הרב ישא גם את פני המבארים הישנים ויאמר בהערה „אז שמחה“, בכל לבם יהודוהו על ההסד הזה!

(יד) יתרועעו אף ישירו. дружатся и поютъ. „יחבבו ויאחבו איש את רעהו“ מלשון „רעות ואהבה“ (!!) כפתר ופרח! והלא יתפלא הקורא שעוזב הפשט הפשוט והישר הגלוי לעין, מענין „תרועה ושיר“ כאשר יגיד עליו רעו „ישירו“ ונטה עקלקלות? אחרי שהשם „וגיל“ ענינו „קהל עם“, א"כ טוב לאמר מענין רעות ואהבה מאשר קול תרועה!

ס"ו (ז) מושיב יחידים ביתה Помѣстившаго единствен-ныхъ внутри дома. „יוסף האהוב לאביו יעקב, ומשה“. וכן המשך הכתובים, שירו לאלהים וגו' אבי יתומים... „האלהים אשר הושיב את היחידים, יוסף האהוב לאביו ואת משה בבית“ (!?) (!), הגידו נא לי קוראים את חידתו! מ'דוע יקרא ליוסף ולמשה יחידים? הלא ליעקב היו עוד בנים, וגם לעמרם? ואיזה הכית אשר בו הושיב את יוסף ומשה? השבתי מחשבות רבות

ונכונה לא מצאתי, ויען שלא ידעתי אם קלעו השערותי אל המטרה, לכן לא אביאם פה ובל"ם גדולים הקרי לב בבאורו זה! (ז) מוציא אסירים בכושרות извлекашаго узниковъ изъ-за жернововъ, תרגומו: „המוציא אסירים מאחרי הרהים“. „כושרות“ „רהים“ (!?) שומעים אנחנו שפת מעולם לא ידענוה „כושרות“: „רהים“? ! והבי' תחת השם „כושרות“, הבא בפתח ודגש אחריה המורה על ה' הידיעה, אשר לא יוכל להיות ביחס שממנו, הוא מורה „מאחרי“? ! מה אמר ומה אדבר !

(י) גשם נדבות תניף אלהים, נחלתך ונלאה אתה כוננת. אינני מביא תרגומו כי רב הוא. ולפ"ת כן באור הפסוק הזה, גשם נדבות תניף אלהים על נחלתך (הוא מושך את האתנחתא אל תחת השם „נחלתך“ ומוסיף מלבו „על“!) „ונלאה“, „ואם היתה נחלתך „נלאה ועיפה“ (פה נחוץ להניף בבהן חיד, כי בלתי זאת איננו מובן!) אתה כוננת אותה, כו"פ!

(יד) אם תשכבון בין שפתים когда вы сляжете между холмами. לפ"ת „שִׁפְתִּים“ ענינו „גבעות“ בודאי מן וילך שפי (!?) ומה זה הת' ורבויו הזוני?

(יח) אלפי שנאן тыщи—серповъ תרגומו: „אלפי מגלים“ (!!)

מן שנין (?) , ועיין באור (נחום ב' י"ד) ואחר כן התבוננו נא בכאורו ובהמשכו להמזמור הזה ואז בל"ם תרוו נחת!

(יט) עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם ואף סוררים לשכן יה אלהים. Взошедь на высоту, Ты привелъ плѣн-ныхъ принялъ дары въ людяхъ, даже и непокорныхъ, для обители Іага, Бога. כתומה באמת, אך יגעת ולא מצאת אל תאמן, על כן באמת יגעתי ומצאתי ורוייתי ענג גדול אשר לא רויתי בכמת ישחק, ואני לא אמנע את הענג הזה גם מן הקורא. אך יתבונן נא בשום לב, כי עמק עמק הוא. וראשונה אבאר את באור המלות ואח"כ הכונה; עלית למרום! „בהעלותך אתה ה' למקום רם“ (!!) שבית שבי: „הבאת אתה ה' שבי“, לקחת מתנות באדם: „לקחת



מתנות , והמתנות היו באדם“ , כלומר : „אנשים היו המתנות“ ,  
 דיא געשענקע בעשטאנדען אין מענשען , (sic ! ) ואף סוררים :  
 „גם סוררים ומורדים לקחת למתנות“ (!!) לשכן יה אלהים ,  
 „לבנות משכן ליה אלהים“ „לשכן“ : „לבנות משכן“ (! ?) „וה'  
 לקח מתנות לבנות משכן , ליה אלהים“ (sic ! ) זאת באור  
 המלות , וזאת הכונה . בהערה 3) יבאר , כי כונתו שלקחו  
 אנשים בבנין המקדש להצב אבנים , ויצוה לעיין ש"ב י"ב כ"ו —  
 ל"א , שם יספר , כי אחרי שכבש דוד את רבת בני עמון ,  
 הוציא את העם אשר בה וישם אותם במגרה ובחריצי הברזל ,  
 ויעבר אותם במלכן : ועתה הלא תבינו הקוראים את כונת  
 הכתוב היטב היטב : „בעלותך אתה ה' למקום רם , (!) אז  
 הבאת אתה שכי ואתה ה' לקחת מתנות , ומה היו המתנות  
 „באדם“ — „אנשים“ „ואפילו אנשים סוררים ומורדים לקחת למתנות  
 לבנות משכן ליה אלהים“ , אלהים לקח מתנות לבנות משכן  
 לאלהים (sic ! ) , ועתה האם שקרתי כי הקוראים ירוו ענג בבאור  
 הזה ! ואלו רציתי להאריך עוד מעט , כי עתה התענג הקורא  
 עוד יותר , אך חק שמתי לבלי האריך . אך זאת לא אבין ,  
 הלא דוד כבש את רבת ב"ע ועל זאת סוכב הולך כל הפסוק  
 לפ"ת , והמשורר ידבר אל ה' ולא אל דוד ? גם הלא דוד לא  
 בנה את הבית ? ועוד יש לי מה לשאל , אך מה השאלות  
 נגד טוב הבאור בכלל !

Языку псовъ твоихъ מנהו כלביך מאויבים מנהו  
 враговъ приготовилъ Онъ ! תחת  
 „לשון“ „ללשון“ בלמ"ד אות היהס , תחת „מאויבים“ „אויבים“  
 בלי מ"ם , ותחת „מנהו“ „מְנָה הוא“ , שתי מלות ומוסיף ה'  
 וא' , (sic ! ) וכה תמונת המאמר לפ"ת : ללשון כלביך אויבים  
 מְנָה הוא (sic ! ) וזאת הכונה : „הוא (ה') מְנָה (הזמין) אויבים  
 ללשון כלביך“ . הלא ראיתם קוראים את הפרעות והפרצות אשר  
 פּרין בפסוק הזה , ומה יצא מזה לשון תהפוכות : „ללשון כלביך  
 אויבים מְנָה הוא“ . (האם לא לשון תהפוכות הוא הנקרא בין

הילדים : פערקעהרט לשון ?!) ורעיון רוח ותפל , ותרגום כזה הוא תרגום מלה במלה ועל פי המסרה , וכבודו ויקרו פנימה אין להעריך !!

Приблизь къ душѣ моей גאלה אל נפשי קרבה אל (ט)   
 искупленіе לפ"ת „גאָלָה“ הוא שם ולא פעל , והכונה : קרבה אל נפשי „גאולה“ , מלבד שלא נמצא המשקל פְעֻלָה מן הש' „גאָל“ בכל תנ"ך , כי אם „גאולה“ ע"מ „פעולה“ , ומלבד שהוא נגד הלשון ורוחה , כי למה לו להאריך ולאמר : קרבה אל נפשי „גאולה“ שאינו מורה על תכיפת פעולת הגאולה , הלא טוב לקצר ולאמר „גאולה נפשי“ שמורה על תכיפת הפעולה בזו הרגע ? מלבד כל אלה שכח שחה' הוא במפיק , והוא כנוי הפעול על הנפש ? !   
 и что для мирнаго пиршества—למוקש (ג) ולשלומים למוקש   
 и что для мирнаго пиршества—למוקש (ג) „ולשלומים“ ענינו : „ואשר למשתה שלום יהיה להם למוקש“ הפלא ופלא (!)

и о страданіяхъ убитыхъ יספרו חלליך יספרו (כו)   
 Твоихъ—распѣвають תרגומו : „ואל מכאוב חלליך ישירו (!?)“ .   
 Пусть возвратятся, пре-ע (ד) ישובו על עקב בשתם   
 слѣдующее стыдомъ своимъ. תרגומו : „ישבו מורדפים מבשתם“ (!! ) לא זכיתי להבין איה איפוא הכונה הזאת במאמר „ישבו על עקב בשתם“ ? הלא ע"פ המלות נראה ההפך , שהמה ישובו ללכת על עקב בשתם , שהבושת תלך לפניהם והמה ילכו אחריה על עקבותיה , ולא שהמה יהיו מורדפים לפני הבושת והיא אחריהם ? ומי ענר מבלי ראות , כי המאמר הזה הוא ממש כהמאמר במזמור מ' ט"ז אך בשנוי הפעל „ישמו“ להפעל „ישובו“ והוא הוא , כי הרואה דבר המעיר השתוממת , ישומם וישוב לאחור מרב השתוממותו , ולכן שם יזכיר הפעולה בכלל ופה הפעולה הנגלית לעינים , כמו , בועת אפיך תאכל לחם , ת' ברב יגיעה ועמל , ורבים כדמה והמלה „על עקב“ היא מורה הסבה , וכן הוא בעצמו מבאר שם לעיל , ועד מתי יעקם עלינו את התובים הנם , רק למען החידודא !

עא (יד) והוספתי על כל תהלתך . и все прибавлять къ .  
 תרגומו : „ואוסיף עוד על מזמורי התהלים“ (! !)  
 חידודא הוא , ומקומו בספרי הספורים הבדוים (ראמאנען) ולא  
 בתרגום על תהלים ! וכדרך אנכי שבה כי תהלתך הוא ביחוד  
 והסגול בעבור המפסיק !

Явлюсь я со все́ми силами , (יז) אבוא בגבורות אדני ה' ,  
 תרגומו : אבוא בכל כחי אדני ה' (ביחס הקריאה ! ) מי נבון ולא  
 ירוה נחת מבאור כזה המתאים לפי הוראת המלה ולפי המשך  
 המאמרים (! !)

עב (ג) ישאו הרים שלום לעם וגבעות בצדקה . Пусть пла-  
 менѣютъ горы миромъ для народа, и холмы—справед-  
 ливостью . תרגומו : „ילחטו ההרים בשלום לעם וגבעות תלחטנה  
 בצדקה“ מן „וישאם“ דוד ואנשיו , לפ"ד י"ב , ומן „משיאין  
 משואות“ בתלמוד (sic ! ! ) הנשמע כזאת , לקחת פסוק בריא  
 ויפה ולהכות בו פצעים ושברים הגם מהוין וברוחו פנימה ,  
 לבלתי הרפא ? ! ולמה ? רק להראות כחו בחידודא החידודין המה  
 ללבב החרד לדברי ספ"ק ! השמעתם רעות רוח ורעיון תפל כזה :  
 „ההרים ילחטו בשלום ובצדקה“ ? !

עג (ד) כי אין הרצבות למותם ובריא אולם . Что нѣтъ для  
 нихъ узъ связующихъ, что здорово могущество ихъ .  
 תרגומו : „כי אין למו הבלים המאסרים כי בריא — חילם  
 ואונם“ (! ! ) זמן לא מצער העמקתי והשבתי להבין פשר תרגומו ,  
 כי הניח את המלה „למותם“ בלי כל העתקה ותחתיה הוסיף  
 מלה „למו“ ואחר המלה „ובריא“ נטה קו כזה — המורה על  
 הפרון מלה ואיזה מלה הנחוצה לפסוק הזה , תחסר בתרגומו ? \*  
 אבל יגעת ולא מצאת אל תאמן , יגעתי ומצאתי . הוא מחלק

\* לא כן הוא , רק שהמתרגם הושב מלת „למותם“ כמו „להם“ ונשען  
 בל"ם על הרגיל בתלמוד כמותו , כמותך תמורת כמוהו , כמוך . ומלה  
 здорово היא העתקת ובריא . ב"ש :

את המלה „למותם“ לשתי מלות „לְמוֹ“ „תָּם“ ואת המלה „תָּם“ מושכה למטה אל המלה „ובריא“ והמלה — „здорово“ היא העתקה להמלה „תָּם“ והמלה „ובריא“ הנייה בלי העתקה רק נסמן בקו — , למען שלא תהיינה הפרעות בולטות לכל . וזאת תמונת הכתוב לפ"ת בתשלומו : „כי אין חרָצכות לְמוֹ תָּם ובריא אולם (sic !!) , ואחרי כל הפרעות והפרצות אשר פּרִץ בפסוק הזה , אשר כמהו לא ערב עוד איש את לבו לעשות , יצא רוח עועים ! התבוננו נא קוראים על המאמר הזה : „תָּם ובריא אולם : „הילם ואונם בריאים ותמימים הם , אין להם כל מחלה , ומום אין בחילם (sic !!) ועל זה אמרתי : הרה הבל ילד רעות רוח !

(ז) עברו משכיות לבב преступные глубиною сердца  
 לפ"ת „עברו“ הוא שם התאר : אשר עברו , ר"ל : „עוברי עברות“ כמו בתלמוד „עוברי עברה“ (!!) וכה באור הכתוב „עברו משכיות לבב“ : „העוברים עברות במעמקי לבם , ימיקו וידברו ברע“ (לפ"ת המאמר הזה מחובר לפסוק הבא אחריו כי לא ישים לב לפסקי הפסוקים !!) ואני מה אמר ואדבר , שפטו נא אתם הקוראים !  
 (יז) לכן ישוב עמו הלום Поэтому возвращаются люди

Его озадаченными— תרגומו : „לכן ישובו אנשים שלו , אנשי ה' , (!) משתוממים ונהבלים“ כלומר „הלומים במחשבותיהם“ „הלום“ כמו „הלום“ מן הלומי יין“ (sic !!) התענגו קוראים בכאורו הנחמד ! ומי מלא ימצו למו и водянистые подонки выжимаются для нихъ לפ"ת ומי מלא ענינו : „מי שמרים, (!?) כלומר , יין מאוס ישתו למכביר כן יבאר בהערה . גם לנו מי שמרים ימצו מתרגומו ! (יב) ושלוי עולם вѣчные хищники תרגומו : „ושודדי עולם“ עוויגע רייבער (!?) בל"ם חידה סתומה היא לפני הקורא „שלוי עולם“ : „שודדי עולם“ ? ! לכן הנני להגיד את החידה כי כבר נסיתי למצוא חידותיו , הוא גורם „ושוללי“ עולם , ת' „ושלוי“ עולם (!) וכאמת להחליף ו' בל' והפתח בהולם כמה נחשב הוא !

Вывелись, исчезли, будто отъ בלהות מן תמו מן בלהות (י) *потона!* לא מצאתי גם אחרי עמל רב שעמלתי! ואולי אתם הקוראים תמצאו את החידה הזאת. ולפ"ת „תצעידהו למלך בלהות“ טעמו: „למלך המבול“ מי זה הוא מלך המבול? „תשיגהו כמים בלהות“: „המבול ישיגהו כמים“ היינו מים ישיגהו כמו מים (sic!) „בלהות אתנך“: „אתן אותך למבול“ (!!) אין אמר ואין דברים! באור נחמד הוא וראוי לתהלה בשערים!

А я, хотя ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך (כ) *кавъ теленокъ несмыслящій, какъ волъ—былъ у Тебя* תרגומו: „ואני אף כי הייתי אצלך כעגל („בער“ „עגל“ מן „בעירו“!?! ודוקא עגל ולא שאר בהמות (!! sic) בלי דעת, וכשור („בהמות“ דוקא „שור“!?) ואני תמיד: „בכל זאת אני תמיד עמך“ ראו נא הלומד לעקלקלות, כל הישרה עקלקלות בעיניו! הן מה חסר לו, אם העתיק לפי פשט הפשוט והישר, כי „בער“ הוא „איש נבער מדעת“ כמשמעותיה בכל מקום וככתוב א"כ „ולא אדע“ ולא „עגל“ כאלו נכתב „בעיר“? וגם „בהמות“ על כל מיני בהמות ולא דוקא „שור“ נגד כל כתובי ספ"ק? לא, הפשט הישר לא ישר בעיניו, כי אם יעקם את הכתוב וימסך בו רוח עושים! ועתה התכוננו נא בהמשך הפסוקים מן כ"א — כ"ג ותשבעו ענג!

изъ-за Кавода Ты меня воспри- ואחר כבוד תקחי (כד) *нялъ!* סודי ידעתי כי הקוראים יביטו על תרגומו זה, כעל סודי סודות הקבלה וכעל חידה סתומה והתומה, כי הניח את השם „כבוד“ בלי העתקה ובראשו אות גדול כשם עז"פ!?! על כן אורה לכם את הדרך לבא עד תכונתו ולפתה את החידה, עיינו נא מאסף העברי בל"ר *Еврейская Библиотека* חלק ראשון שנת 1871 להח' לאנדוי, במאמר הח' דר' קולישער בשימו קמורה באף המתרגם הזה בעד באורו על הפסוק „אחר כבוד שלחני“ (זכריה ב' י"ב) והמליץ גליון 28 שנת האחת עשרה במאמרי

„בקרתי“ ותמצא חידתו וסודו יגלה לכם, אך לכלי הטריחכם לבקש ולדרש וגם אולי אינם מצויים הספרים הנ"ל בידכם, אנידה אני לכם בקצור נמרץ: הנה המתרגם הזה בכחו הרב בפילולאגי ובחקר קדמוניות, הראה לדעת כי השם „כבוד“ הוא שם עצם פרטי להנהר הגדול Волга אשר במדינתנו ארץ רוסיה (! sic) ואת הנביא זכריה שלח ה' אחר הנהר „וואלגא“ לקבץ נדחי ישראל, וזה באור הכתוב: „אחר כבוד שלחני“: „אחר הנהר וואלגא שלחני“ (! sic) וגם פה במזמור הזה כתוב „ואחר כבוד תקחני“ כמעט עין בעין עם המאמר בזכריה, לכן יבאר גם את המאמר הזה בזה האופן המבואר שם בזכריה: „המשורר אסף גם הוא נולד או גר אחר הנהר „וואלגא“ והוא יודה לה' לאמר: „בעצתך תנחני ואחר כבוד תקחני“ כלומר: „אודך כי נחיתני בעצתך ומאחר „הוואלגא“ לקחתי (! sic) ועתה הלא תבינו הקוראים את באור הפסוק הזה והתענגו על טובו ויפיו! ואף אם הוא מהפך את העתידים לעבר והמלה „אחר“ המורה תמיד גבול הפעולה במקום כמו „וינהג את הצאן אחר המדבר“ הוא מהפך להתחלת הפעולה במקום „מן אחר כבוד“ והפך באורו על הפסוק „אחר כבוד שלחני“?! במה נחשב הוא לעומת נפלאות באורו על המלה „כבוד“! ואני בכתבי אז את מאמרי „בקרתי“ ותרגומו זה עוד לא יצא לאור הייתי כמתנבא לאמר: „ובודאי גם דוד המלך (אסף) היה בארץ רוסיה אחרי שהמאמר הזה הוא שוה להמאמר בזכריה“? כי זאת לא עלתה על לבי שיתרגם גם את הפסוק הזה באופן הנ"ל, ועתה מה אשמח כי כונתי לדעתו, אם כי בלא דעת נכונה רק כמתנבא (!!). ולנו להודות לה' המשנה העיתים, אז כאשר הותר לכל לגור לשבת בפנים מדינתנו אחר „הוואלגא“ יודה אסף לה' כי לקחו מן אחר הוואלגא, ועתה בימינו אלה היתה לחסר ולצדקה בעינינו כאשר הותר לרבים מבני עמנו לשבת אחר הוואלגא! ברוך משנה עתים לטובה! עד (\*) זנחת Отошелъ תרגומו: „חלפת, הלכת לך“ (!!). בל"ם קבל עליו בקבלנות לבאר ההפך מכל המבארים ומן ההוראה הנכונה בלי כל הכרח! כל המבארים וחה"ל מפרשים הפ' „זנח“

יוצא: פערשטאסען, פערלאסען, פערווערפען, כמו למה „זנחתני“ „זנחתנו“ פרצתנו, והוא מפרש ההפך כפ"ע, חלף הלך ממנו!  
 (ג) למושואות נצה. къ развалинамъ святыны. אמנם כן, שפתנו בידו כהמר ביד היוצר, פה „נצה“ טעמו: „קדש“ ולמושואות „נצה“: למושואות „קדש“ (!!) ושם לעיל י"ג ב' „נצה“ טעמו „נצה“ והוא שם ה', ושנימו הוראות שוא!

(ד) כקרב מועדך. Среди Соборовъ השם Соборъ בלשון רוסיא הוא כנוי לבית אֵל אצל הנוצרים, אשר הכהן הראשי יכהן בו קאטהעדראל-קירכע והוא לשע"פ יחשב, ומה ענינו ויהוסי למקדש אֵל הכנוי ימים רבים לפני לדת דת הנוצרים?  
 (ה) יודע כמביא למעלה וגו', עיין מאמרי „בקרת“ גליון 27 במליין שנה הנ"ל, שמה בארתי היטב את תרגומו על הפסוק הזה, והמתרגם יסלה לי עצלותי לחזר שנית האמור שם!

(ט) אל תתן לחית נפש תורך Не выдавай жизнью души голубицы Твоей איהרעם לעבען (! sic) מלבד ששכח כי כתיב „לחית“ ולא „בחית“, מלבד זאת תרגומו תהו ובהו אשר לא נתן להעתיקו בשום לשון וגם בל"ר תפל הוא מבלי כל טעם ונגד הלשון, והוא לשיטתיה בתרגומו על המאמר: „אל תתנהו בנפש אויביו“ מזמור מ"א ג' וע"ש מה שכתבתי אני. הית עניך! воинства смиренныхъ Твоихъ! לפ"ת „הית עניך“, „צבא עניך“ או „חיל עניך“ מן ויאספו פלשתים „לחיה“ (ש"ב כ"ג י"א)?! מי האיש קר הרוח אשר יקרא את תרגומו ולא ימלא חמה! הנשמע כזאת לעות את פסוקים פשוטים וישרים על לא דבר רק מאהבתו לחדשות! המאמר הראשון מן פסוק זה יהפך לתהו ובהו, והמאמר השני יעקם בלי טעם וריח, הלא אם יבאר השם „לחית“ במאמר הראשון מענין „חיות“: „לעבען“ למה ישנה ויעות את השם „חית“ במאמר השני לענין „חיל וצבא“? מה קשה לו כי גם השני מענין „חיות“? ואם להראות כהו בפלפולים והידודים, די לנו ספרי דרוש, בהם נמצאים פלפולים והדודים יפים וטובים מאלה!

(ב) הבט לברית כי מלאו מחשבי ארץ נאות חמס —  
 Взгляни на Заветъ : ибо они должны наполнять  
 האם קוראים נא הגידו נא קוראים האם  
 יש שום לחץ וכבודות בפסוק הישר והפשוט הזה ואם עלה על  
 לב איש מעולם לאמר : „כבד הוא“ ועתה ראו נא העבטיט  
 אשר הוא מכביד עליו , לפ"ת כן באור הכתוב כי מלאו מחשבי  
 ארץ נאות חמס : כי צריכים למלאות את מחשבי ארץ ואת נאות  
 החמס „חית ענייך“ צריכים למלאות את מחשבי הארץ ואת נאות  
 החמס (! sic) לפ"ת „מלאו“ פעל עבר ענינו „צריכים למלאות“  
 ומי הם הממלאים ? „חית ענייך“ הנזכרים בפסוק י"ט ? ! וראו  
 נא את רוח העושים אשר מסך בפסוק הזה ! סוף דבר המתרגם  
 יעמל ברב כח להפך הוד ספ"ק למשחית !  
 עה (א) אל תשחת Ожерелье ע"ל מזמור נ"ז נ"ח ומה  
 שכתבתי שם .

(ב) הודינו לך Поклоняемся Тебѣ לפ"ת „הודינו לך“  
 טעמו : „משתחויים אנחנו לך“ (! ?) האם לא הוא אשר דברתי ,  
 כי קבל עליו בקבלנות להלך נגד רוח כל המכארים ונגד רוח  
 הלשון ונגד השכל הישר ! . וקרוב שמך ספרו נפלאותיך —  
 близъ имени Твоего рассказываютъ Твои Чудеса— !  
 תרגומו : „וקרוב לשמך מספרים נפלאותיך“ (! !) מלבד שלפ"ת  
 מוכרחים אנחנו להוסיף למ"ד להשם „שמך“ , מלבד זאת , הגידו  
 נא לי פשר הרעיון הזה : „קרוב לשם ה' מספרים נפלאותיו“ ? !  
 איזה המקום הקרוב לשם ה' ואיזה המקום הרחוק ?

(ו) תדברו בצואר עתק ! выговорящие вытянувъ шею !  
 תרגומו : „אתם המדברים במשככם את הצואר“ (! sic) , מי לא  
 יראה כי הכונה הזאת והוראה הזאת לוטות במלות המאמר  
 הזה (! !) , ומי עור מבלי ראות הכונה הפשוטה והגלויה , כי  
 המאמר הזה הוא כפ"ע — במ"ש עם המאמר . „אל תרימו למרום  
 קרנכם“ ? והמלה „אל“ במאמר הראשון מושכת עצמה ואחר  
 עמה ? והפסוק הזה הוא כמעט עין בעין עם הפסוק בש"א „אל



תרבו תדברו גבוהה — יצא עתק מפיכם. אך הוא אשר דברתי שיעמל ברב כח להשחית הוד פני ספ"ק!

(ז) כי לא ממוצא וממערב — ни вы — съ востока, ни вы — съ запада.

„לא אתם ממזרח ולא אתם ממערב“ וכונתו: הפסוק מוסב אל הפסוק אשר לפניו „אל תרימו למרום קרנכם, לא אתם היושבים במזרח ולא אתם היושבים במערב“ (!!) התבוננו נא וראו כי בעיניו ספ"ק קנן שלו הוא וכידו לעשות בהם כהפצו ורצונו: להשמיט מלות, אם הן לשטן לו בדרכו ולהוסיף אם נחוצות הן לו! המלה „כי“ העומדת לשטן לו בדרכו ימהה אותה מבלי משים, ומה"ג „אתם“ הנחוצה לו יספחה, כאדם העושה בתוך שלו! ולא ממדבר הרים — ни вы — съ горной возвышенности! „ההרים“ (sic!) שפת לא ידעתי אשמע! „מדבר“ הוראתו: „רום“ (!?) אך הוא הדבר שספ"ק קנן שלו הוא, ומה שנפשו אותה ויעש! ועיין נוספות הערה (6)

עו (ד) רשפי קשת. Метательные снаряды תרגומו: „כלי זין הרובים והמקלעים“ (!) מעולם לא שמעתי כי „קשת“ הוא שם כולל לכל כלי זין! ולטעמיה הל"ל „קשת רשפים“? גם לא זכיתי להבין מה עול מצא בפשט הפשוט והישר לכל מנין דבר? תיקו! Блистательные Ты, силь-טרף מהררי טרף — „אתה תזהיר יותר ואדיר יותר מהררי טרף“ (!!) דמיון ישר! „ה' יזהיר יותר, מהררי טרף“ (sic!) השמעתם שחררי טרף יזהירו מאד, עד כי שהמשורר יקחם למשל אל ה' שהוא יזהיר עוד יותר מהם (!!) ומה חסר לו פירוש הפשוט: „נאור! אתה אדיר מהררי טרף“ שהיתרון מוסב על „אדיר“ ולא על „נאור“? וגם לפי הנגינה, אך הוא הדבר, הישרה לא ישרה בעיניו.

(יא) כי המת אדם תורך Тебя и Гамаоъ адаміійская Тебя восхваляетъ לפ"ת השם „המת“ והשם „אדם“ שניהם שמות עצ"פ לארץ הנקראה „חמת־אדם“ כמו „חמת־צובה“ (!!) ואם לא

נמצא בשום מקום שם ארץ „חמת-אדם“ אבל המתרגם עין  
 קָאָה לו, והוא ראה את אשר לא ראה כל איש לפניו, כאשר  
 ירשם בהערה (זכריה ט' א'—ב') וראו נא למה ירמזון מליו, שם  
 פסוק א' נאמר: כי לה' עין „אדם“ וכל שבטי ישראל ובפסוק  
 ב' נאמר: וגם „חמת“ תגבל בה, ואחר שבפסוק א' נזכר „אדם“  
 ובפסוק ב': „חמת“ הוא דורש סמוכין (!) והיתה ארץ שנקראת  
 „חמת-אדם“ וא"כ בודאי כונת הכתוב „חמת-אדם“ תודך: הארץ  
 „חמת-אדם“ תודך (! sic) וק"ו הוא, ומה שם בזכריה שכתובים  
 בפסוקים נפרדים, שם אחד הוא, פה שכתובים שני השמות סמוכים  
 איש לאחיו לא כש"כ ששם אחד הוא, לארץ הנקראה „חמת-  
 אדם“! האם איננו ראוי התרגום הזה לתהלה! אך חכו נא כמעט  
 הגע, ובסוף הפסוק הזה תראו עוד גדולות מאלה. שארית חמת  
 תחגור! Остатокъ Гемоди поклоняется גם השם „חמת“ הוא  
 שם עז"פ לארץ ידועה בשם Енифаниа מה תאמרו הקוראים,  
 לחלומות ודמיונות כאלה! והפעל „תחגר“ טעמו „השתחווה“ (! sic)  
 בתהלה הפשתי ודרשתי למצוא היסוד והמקור להוראה הזאת  
 בשרש „חגר“ ולא מצאתי לה שום דמיון, אך אחרי בן עלה  
 על לבי (סיעתא דשמיא הוא!) ונכון לבי בטוח שזאת כונתו:  
 כלשון רוסיה יש ניב שפתים: „השתחווה עד החגורה“  
 клоня-ется въ поясъ ועשה מזה המתרגם פעל „חגר“ היינו „השתחווה  
 עד החגורה“ כי ממקומות רבים בספריו נראה שדעתו כדעת  
 המחבר ספר „חקת התורה“ (ווילנא תרכ"ו) בהערה שלשון רוסיה  
 העתיקה הוא ממש לשון עברית ע"ש, וכי בימי קדם היתה ארץ  
 רוסיא ארץ ישראל, כאשר נראה מתרגומו על הפסוק „אחר כבוד“  
 (וואלגא) תקחנו, מזמור ע"ג, „ואחר כבוד שלחני“ (זכריה ב')  
 ולפי זה שארית חמת תחגר: „תשתחווה עד החגורה“ (!) ועתה

האם לא טוב סוף הפסוק מראשיתו?

עז (ג) ידי לילה נגרה текли ночью сквозь руку мою слезы תרגומו: „בלילה נזלו דמעות בתוך ידי“ מבלי טרה ועמל  
 הוא מסיר את הכבודות מזה המאמר, מוסיף מלבו „דמעות“

אשר אין כל זכר להן והמלה „בתוך“ (!! ) והוא אשר דברתי  
 כי הראה לנו המת' דרך חדשה ונקלה להסיר את כל אבני  
 המעמסה מספ"ק, וזאת היא: הלוף, הסרון ויתרון (!)  
 עת' (יד) ושהרו אל *угрождали Богу* תרגומו: „עשו כפי  
 רצון אל“ (!) טפל על הפעל „ושהרו“ הוראת שקר! ומה לא  
 ישר בעיניו הפשט הפשוט והישר כי „ושהרו“ טעמו „ודרשו“  
 את אל? פליאה דעת מני!

(מה) ישלח בהם ערב *послалъ на нихъ воронъ* ערב:  
 „עורבים“ (!! ) בודאי מן השמים גלוהו לו!  
 (מז) כהנמל *Молнією* תרגומו: „ברק“ (!) הוראה חדשה מלבו  
 אחרי שבמאמר הראשון נזכר „כרד“ מסתמא „כהנמל“,  
 „כברק“! ועיין געזניוס ופירסט.

פ (יד) וזיו שדי *Кабанъ полевой* זיו שדי: „חזיר  
 השדה“ (!?) וא"כ „וזיו שדי עמדי“ מזמור נ' י"א ג"כ „חזיר  
 השדה“? וה' יתפאר כי לא יקח פר, ואם ירעב לא ישאל  
 מאיש, ולא יאכל בשר אכירים, יען שיש לו חזירי שדה? !  
 והתבוננו נא כי השם הזה לא נמצא בכל ספ"ק, כי אם שלש  
 פעמים ושתי פעמים בתהלים ומקושר עם „שדי“ ופעם אחת בישעיה  
 והוא מענין אחר, ואת שתי הפעמים אשר בספר תהלים ישנה את  
 הוראותיהם, במזמור נ', יבאר ככל המפרשים מענין „תנועה“  
 ובמקום הזה. „חזיר השדה“? ומבלי כל הכרה, כי אם לבושת  
 וגם לחרפה, עד שהקורא יוכל לחשב שמלאכתו נעשתה ע"י  
 אחרים, והמתרגם את המזמור הזה לא ראה את התרגום של  
 מזמור נ'! — והמתבונן בעין פקוהה יראה לפי תהלוכת לשון  
 תרגומו, כי ממזמור ע"ה והלאה בלשון אחרת ידבר לא כלשונו  
 עד המזמור הנ"ל. עד המזמור ע"ה כמעט רב תרגומו נעתק  
 מתרגום הכהן הראשי: פילארעט *Филаретъ* ואך  
 במקומות מעטים שנה ולא לטוב. ומזמור ע"ה לשון חדשה נשמע!  
 פא (ד) בכסה *съ торжествомъ* תרגומו: „בגאון ותפארת“  
 מיט טריאומף (!?) הוראה בדויה מלבו לפי הענין, כאשר

ראינו בהעתקתו את השם „חנמל“ ואת השם „זיו שדי“ !  
 (ה) משפט לאלהי יעקב עיין לשון תרגומו ותרונה נחת !  
 פב (א) בעדת אל въ великой общинѣ תרגומו : „בעדה גדולה“ (!?) ע"פ הכלל, שהשם הנסמך לאחד משמות הקב"ה מורה לפעמים על הפלגה והכלל הזה המתיק בפיו ולא יעזבנו, אם שייך פה או לא ! ועתה ראו נא, איך אהבת החדשות תסלף את בינת אדם, מלבד שפה לא שייך הכלל הזה כי אם כשהוא מורה על הפלגה, ר"ל היוצא מגדר הטבע או מגדר ההרגל כמו „הררי אל“, „ארזי אל“ וכדומה, אבל אם ה' נצב בעדה גדולה, האם זאת הוא נגד המורגל? ומלבד כל אלה, מי לא יראה כי המאמר הזה הוא מקבל אל המאמר „בקרב אלהים ישפט“ שהוא בעצמו מעתיקו „שופטים“ (!) ולמה לו הכרוכים האלה !

פג (יד) שיתמו כגלגל כקש לפני רוח Судѣлай ихъ по-добными соломѣ подѣ колесомъ,—предѣ вѣтромъ. תרגומו : „שיתמו כקש תחת גלגל“ (!!) הנשמע כזאת גם בין מעתיקי א"י, לקחת פסוקים שלמים ובריאים ולכתת אותם לרסיסים, והוא גם הוא אינו יודע למה ! לקחת שני מאמרים נפרדים ולערבם ולהפכם לתהו ובהו ! „שיתמו כגלגל כקש לפני רוח“ לערבם ולעשות מהם תערובות „כקש תחת גלגל“!? האם לא יתפך לב איש ישראל אוהב עמו ותורתו בקרבו, בראותו פרצות כאלה? !

(טז) תבהלם опрокинь ихъ תרגומו „תפילם“ (!?) המתרגם שלנו לא ישים לב לזה שכתוב „תבהלם“ הוא גורס לו „תפילם“ (!) ואם תשאל מה חסר לו לפי הגירסא הנאמנה? „תפילם“ מצא חן בעיניו יותר וגורס לו כאות נפשו ! ובכל זאת הוא באחד, כי המסרה קדושה ויקרה בעיניו !

(יח) ויבהלו ниспровергнутся תרגומו „ויפלו“ (!) גם פה הגירסא „ויפלו“ ! ! —

פד (י) גם ברכות יעטה מורה и дождикъ весенній

дарить ей благословения תרגומו : „גם המורה יתן ברכות במתנה להעמק“ (!!) השמעתם כי „יעטה“ הוראתו : „יתן מתנה“ ? ! אך הוא אשר דברתי שספ"ק בידו כחמר ביד היוצר ! פה (ב) מן פסוק זה עד פסוק ה' עיין תרגומו ותרזה רב נחת ואני הנחתים כי להעתיקם רב מאד ואינו שוה בנוק הזמן .

פה (ב) ה' אלהי ישועתי יום צעקתי כלילה נגדך , Господь, Богъ, давший спасение мнѣ когда, будучи , я воззывалъ къ Тебѣ! את תרגומו זה בשום לב ותרואו נפלאות , אך ראשונה אבאר את המלות ואח"כ הכונה . ה' אלהי ישועתי : „ה' אלהים אשר נתת לי ישועה“ (!) „יום“ : „הוא מורה העת כאלו נאמר „בעת“ צעקתי „כלילה“ מליצה לצרה , ועתה כה כונת הכתוב לפ"ת : „ה' אלהים אשר נתת לי ישועה בעת אשר הייתי בצרה וצעקתי לפניך , תבוא תפלתי לפניך“ ! שוו נא את הפסוק נגד באורו אז תבינו היטב את טובו ויפיו .

(ה) הייתי כגבר אין איל . сталь—какъ мужчина безъ силы פה למותר לבאר דבריו , ורק אם אעתיק כמו שהם , ישתומם הקורא וישרק . תרגומו : „הייתי כאיש אשר אין לו כח גברא“ (!!) (sic) .

(ו) במתים הפשי ׀ мертвыми , межъ какъ невольникъ , между мертвыми (ו) במתים הפשי : „באסור בין המתים“ „חפשי“ : „אסור“ (!!) (sic) . בעותך צמתתוני устрашения Твои поработили меня לפ"ת : „צמתתוני“ ענינו : „הכניעוני תחתם“ (!) טפל הוראת שקר על הפעל „צמתתוני“ וגם מסך בקרבו רוה עושים : „בעותי ה' הכניעוהו תחתם“ (!!) .

(ז) הקיפו עלי יחד хоромъ они обходятъ меня תרגומו : „קיפו עלי כמקהלת משוררים (!?) בעותי ה' יקיפוהו במקהלת משוררים !!

פמ (ז) כי מי בשחק — Ибо кто въ лазури „בשחק“ לפי תרגומו ענינו : „תכלת השמים“ ? ! סברת בטנו הוא ,

ולשלשת אלפים וחמש מאות חדשות תחשב גם זאת!  
 (ט) חסין יה *Защитникъ—Іагъ* לפ"ת „חסין“ ענינו „מגין“

הוראה כוזבת והוראתו האמתית (?) „אביר“ וחזק!

(י) בשוא גליו אתה תשבחם בהערה (3) *букваль*.  
*задобрѣешь*, תרגומו: תקנה לכם בשחד! ה' יודע מאיזה עם פראי

אדם כרת את זמורת הזר הזאת! ?

צ (ט) עֲלֵמִינוּ — *помрачение наше*. — עֲלֵמִינוּ לפ"ת טעמו:  
 „חשכתנו“ (!!) הוראה בדויה מלכו, ואם יתפלא הקורא לאמר:

מה המריצו לנמות מכל המפרשים וחק"ה שהוא הטאים הנעלמים?  
 הלא כבר אמרתי שקבל עליו בקבלנות לבאר על אף כל  
 המבארים. גם להשלים למספר שלשת אלפים וחמש מאות חדשות!

(יוד) ימי שנותינו בהם שבעים שנה — *Дни—лѣта наши зам-*

*кнуль Онъ семьюдесятью годами*. תרגומו „ימי שנותינו סגר  
 בשבעים שנה“ (!!) לפ"ת „בָּהֶם“ איננו מלת הגוף כי אם הוא

פעל והוראתו „סגר“ (!?) הלא הקורא אשר איננו מבין שפ"ר לא  
 יאמין לי ויחשב כי בדיתי זאת מלבי באמרו: איך אפשר שיעלה

על לב אדם בריא להוציא מפיו רוח עושים כזה? ע"כ יעיין נא  
 המליץ גליון 27 שנת האחת עשרה-ושם ימצא את הבאור הזה

בכל פרטיו ודקדוקיו ויאמין לי, אך אולי אין המליץ בידו אבאר לו פה  
 בקצור נמרץ, על הפסוק ויפתח יוסף אשר בהם (בראשית מ"א ג')  
 יאמר כי „בהם“ איננו מה"ג כאשר חשבו כל המבארים וחה"ל אשר

לפניו, כי אם הוא פעל על משקל פִּעַל כמו „טָהַר“ „אָהַב“  
 והוראתו: „אסף, כנס, סגר“ ומזה בהמה היה ביתית הכנוסה

בבית והפכה פרא היה מדברית חפשית, וכן במשנה מדברי  
 וביתי. והנכון היה לכתב: „בָּהֶם“ בציר"ה אך כאשר אין הכדל

ביניהם לא בנגינה ולא בקריאה וכל להיות שהוא פרא־פיניציאליזם  
 (במחוז ההוא בטאו סגול ת' צירה) או ע"פ מקרה (בטעות נחלף

הציריה בסגול) ע"כ דבריו. ועתה לשיטתיה שם, הוא מבאר גם  
 פה שהמלה „בהם“ הוא פעל. הנה למותר לכביר מלים, כי

כבר הראיתי למדי מה הבל וכזב באורו, וביתר שאת בפסוק

הזה „כי ימי שנותנו סגר בשבעים שנה“! אך זאת אעיר את הקורא לדעת שמשנה רבינו היה מהמחזו ההוא אשר בטו את הסגולת' הצייר"ה, כי ספ' ברא' משה רבינו כתבו וגם פה תפלה למשה (sic !!) ודבר נכבד הוא לחוקרי קדמוניות!. ואם בגבורות съ усилиями תרגומו: „אם יתגבר האדם, אזי יהיה שמונים שנה“ (!! ) עצה טובה לחיות שמונים שנה! אך אם כן למה רק שמונים שנה? בזה האפן הלא נוכל להיות גם יותר?! ורחבם עמל ואון и по большей части תרגומו: „ורבם“ עמל ואון (!) הלא יתפלא הקורא מאין לקח לו המלה „ורובם“? הנני להגיד לו פשר דבר: הוא גורם „ורבם“ תחת ורחבם! ובכל זאת תרגומו הוא מלה במלה ועל פי המסרה!. כי גז היש ונעפה ибо лишь подготовлено что,—вдруг исчезает, תרגומו: „אך הוכן ונעשה דבר מה, היש ונעופה, היש מהר נחלף ואיננו“ (!! ) שפת לא ידעתי אשמע ובלעגי שפה ידבר (לפ"ת) המשורר אלינו! כי גז „אך הוכן ונעשה דבר מה“ (!! ) האם אין ראוי לקרע על זה להפך דברי אלהים חיים ללשון עלגים ולתהו ובהו! ועתה הקוראים התבוננו נא בכל הפסוק הוזה במלואו: ימי שנותינו „סגר ה' (והמתכוונן בפסוק הוזה בכ"מ אשר ידבר על ה' הוא לנכח ידבר!) בשבעים שנה, ואם יתגבר האדם לחיות, יהיה שמונים שנה (!) ורבם עמל ואון, ואך הוכן ונעשה דבר מה, היש מהר נחלף ואיננו! האם תכירו כי זה הוא הפסוק אשר לפנינו! ובתרגום הוזה ישובכו משכילי דורנו את נפשם!

(יד) שבענו בבקר חסדך — милостію Твоею  
 насыти насъ зарею—милостію Твоею  
 „בבקר“ השם „בבקר“ הוא נסמך אל השם „חסדך“  
 והשם „בבקר-חסדך“ הוא פעול השביעה (!) וכה כונתו: „שבענו  
 במה? בבקר חסדך, זאעמטיגע אונז מיט דעם מארגען דיינער  
 הולד (! sic) השמעתם כי יש „בקר“ לחסד (ובודאי גם צהרים  
 וערב יש לו) וכי יאכל איש את הבקר לשובע נפשו?!

צא (א) יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן... Сидя подъ..  
 почивая подъ.. לפ"ת "יושב" טעמו: "בשבת", "יתלונן":  
 "בהתלונני", האם לא הוא אשר דברתי, כי ספ"ק בידו כחמר  
 ביד היוצר, ברצותו מהפך בינוני פועל "יושב" ופעל עתיד  
 "יתלונן" למקור בכנוי מד"ב עם ב' מאותיות בכל"ם (!) ואל  
 תדמו כי המהפכות האלה תתננה טעם לשבח במזמור הזה, לא!  
 התכווננו נא ותראו כי יתהפך מצד לצד כאשר המקשה ללדת.  
 צב (ז) איש בער человекъ чувственный תרגומו: "איש  
 ההולך אחר תאוות החושים" (!) חדוש גדול כי לא יתרגם גם  
 פה "עגל" בלי דעת, כלעיל מזמור ע"ג כ"ב? ! ובאמת הוא  
 מפליא לעשות וכמעין המתנבר הוא בבאוריו! המלה ההיא  
 בעצמה גם אם נזכרת היא עשר פעמים יתרגמה בכ"מ בענין  
 אחר, במ"א: "בער", "עגל" פה "בער", "ההולך אחר החושים"  
 בינו "בוערים" בעם: נבערים מדעת (!!) זיו שדי במ"א:  
 "המתנועעים" על השדה, ובמ"א: "חזיר השדה" (!!) ועוד  
 כדומה, הנמצא תרגום כזה! —

(ח) בפרה רשעים כמו עשב Когда процвѣтають пре-  
 ступные—это—какъ трава; כמו עשב" הוא  
 תשובת התנאי, וכה באורו, בפרה רשעים: "אם יפרחו רשעים,  
 הלא זאת רק בעשב" מלבד מי אשר לו חך לטעם יטעם שהוא  
 מאמר אחד ולא תשובת התנאי, מה יענה על הפסוק, "ועצמותיכם  
 כדשא תפרחנה" (ישעיה ס"ו י"ד) האם גם שם לרעה הוא?  
 מלבד כל זאת מה לא ישר בעיניו, אם נבארנו ככל המבארים  
 שהוא חלק ממאמר הראשון ותשובת המאמר ההוא, "להשמדם  
 עדי עד"? אך הוא הדבר אשר דברתי, כי קבל עליו בקבלנות  
 לבאר הפך כל המבארים אשר לפניו, אף כי להטות עקלקלות,  
 ועד לזה המאמר השני, "ויציצו": "יזהירו" блестятъ גלאַנצען,  
 אף כי שגלוי לעינים שהוא כפול ענין — במ"ש עם המאמר "בפרה  
 רשעים כמו עשב" וגם בכל המזמור נזכרת המליצה "פרח",  
 "בפרח" רשעים "בתמר יפרח", "שתולים" בבית ה' בחצרות



אלהינו „יפריהו“ „ננובון“ בשיבה, ואין שום זכר ורמו לזר ולנהרה, אך יען שכל המבארים מפרשים כן, יפרש הוא ההפך, אף שהוא נגד הפשט והשכל הישר! ועתה נקל לנבון דעת הפרי הטוב היוצא מתרגום כזה! (7)

צד (ד) ידברו עתק *говоришь съ-высока* תרגומו: „ידברו ממרום“ (!?) השמעתם מעולם עתק „ממרום“?! גם מה נשתנה „ידברו עתק“ מן „הדברות עתק“ מזמור ל"א י"ט, הלא שנימו כמעט מאמר אחד ושם הוא בעצמו מתרגם מענין „עזות“, *Дерзости*, ונראה הדבר כאלו מלאכת תרגומו נעשתה ע"י אחרים ושונים, ואיש לא ראה מלאכת רעהו, או שתרגומו נעתק משני תרגומים שונים, כאשר העירותי למעלה שעד מזמור ע"ה תרגומו נעתק לרב מתרגום פילארעט *Филаретъ* אך בשנים קטנים, ומן מזמור ע"ה מאיזה תרגום אחר כי משם והלאה בלשון אחרת ידבר, וכל מי אשר יקרא את תרגומו בעין חודרת יראה שדברי כנים המה.

(יז) כמעט שכנה דומה נפשי *то скоро душа моя дошла* (!!) *бы до онѣмѣнія* בי אז מהר הגיעה נפשי להאלם, פערשטומונג“ (!!) באור נחמד ונעים לפי רוח לשוננו ולפי מלות המאמר הזה!  
צה (ד) מתקרי ארץ *начала земли*, השמעתם מעולם כי „מתקרי“ טעמו „ראשית“?!

(יוד) אקוט כדור *Я терпѣль отъ поколѣнія* תרגומו: „סבלתי מהם או התעניתי בהם“ (! sic) הנשמע להפך את הישרה למעקשים? ולבדות מלב הוראות חדשות, אשר אין כל מקור לכו בלשוננו?!

צו (ד) נורא הוא על כל אלהים *Страшенъ Онъ больше всѣхъ божествъ* תרגומו: „נורא הוא יותר מכל האלהים“ בראשונה עמל היה בעיני להבין מאין יצאה טעותו לתרגם „על כל“ יותר מכל? אך אחרי שהעמקתי לחשב, מצאתי, וזאת היא „מעל“ בשפ"ע תרגומו בשפ"א: איבער, והמלה „איבער“

בשפ"א מורה לפעמים גם ערך הפלגה כידוע, ע"כ גם בעברית מורה המלה „על“ ערך הפלגה (!!) (sic) והמ' הוא מוסיף.

(ט) בהדרת קדש на священной выси תרגומו: „בהר קדש“ כאלו נכתב „בהדרת קדש“ (!!) הנה זאת, שהוא משבש וגורם „בהדרת“ תחת „בהדרת“ לא נפלאות היא בעיני כי כבר ראינו למדי שהמסרה כאין וכאפס בעיניו, אבל איה איפוא מצא המשקל „הַרְרָה“ והיחס שבו ת' „על“? והא לכם עד נאמן שהעתיק את תרגומו מתרגומים זרים ושונים, הלא המאמר הזה נמצא גם במזמור כ"ט ב' מלה במלה בלי שום שנוי כקוצי של יו"ד ושם הוא תרגם כפשוטו въ великолѣпнн святыни, ופה הוא מתרגם כאלו נכתב ברי"ש ולא בדל"ת? ועתה היוכל מי עוד להתעקש ולהכחיש את דברי! ותרגום כזה יהולל עוד בשערים!

צח (ד) פצחו ורננו пляшите, воспѣвайте, לפ"ת „פצחו“ ענינו: „רקדו במחולות“ מאנצעט (!?) (?!?) ובלי שפק הוא לקח לו את הוראה הזאת בחלוף זמשר"ן בחלוף צ' לם' כי הפסח מרקד (!?) נניח כי כן הוא, ומה זה יענה על „פצחו רנה“ או „פצחו הרים רנה“ המקושרים עם השם „רנה“ ביהוד? הגם שם יאמר „רקדו רנה“? אך בבוא הרעיון הישר הזה על לבו מתק בפיו וחמל עליו לעזבו כדרכו!

קב (א) יעטף — преклоняясь תרגומו: „בעת כרע ברך“, או „כהשתחוית“ (!?) (?!?) בראשונה עמל היה בעיני לדעת מאין יצאה טעותו כי יעטף הוראתו „כרע בַרְךְ“ או „השתחוויה“ אך אחרי כן מצאתי היסוד לטעותו, בלל שפ"ע בשפ"א כדרכו, בשפ"א יאמר על „התעטפות הרוח והנפש“: געבייגטען גייסטעס, ועל כן גם בשפ"ע „עטף“ המורה על „התעטפות הרוח“ געבייגטען גייסטעס יורה גם על „השתחוויה“ שתרגומו בשפ"א געבייגט! ואם פה „הגוף“ ושם „הנפש“ מה לו?

קג (ה) המשביע בטוב עדיך Нашталъ всё́мъ добрымъ еди́ךְ ענינו: „מנמת פניך“, стремление твое

שטרעבען (!) מלבד שההוראה הזאת בדויה מלבו ואין לה כל יסוד ומקור בשפ"ע, גם הרעיון תפל הוא מבלי מלח: „מגמת פניך אשביע בכל טוב“ (!!)

קו (ט) כמדבר — какъ по горной возвышенности — „מדבר“: „גובה ההרים“ (!?) ועיין מזמור ע"ה ז' ושם לכה"פ נזכר „הרים“!? (יח) ותבער אש בעדתם Питался и огонь общиною ихъ תרגומו: „האש השביע“ או „רעה עצמו“ בעדתם (!) „ותבער“ מן „ובער“ בשדה אחר (!!) sic) לולא ראיתי בעיני שהוא תרגום על תהלים כי עתה דמיתי שמהתלות אנכי שומע!

קח (ב) נכון לבי אלהים ואזמרה אף כבודי Сердце мое твердо, и честь моя Богъ: буду я пѣть и играть לפ"ת הפסוק הזה מסורס וכה תמונתו: „נכון לבי, אף כבודי אלהים“ (אלהים הוא כבודי), „גם אשירה ואזמרה“ (!! קול דמי הפס' צועקים לאמר: בריא ושלו הייתי ויאחו בערפי ויפצצני, גם מסך בקרבי רוח עוועים, ואיננו יודע מה פשעי ומה הטאתי! ואתם קוראים התבוננו היטב ותראו שצעקתו בצדק!

קט (ד) ואני תפלה קט (ד) ואני תפלה и противъ меня—ихъ молитва תרגומו: „וננדי היתה תפלתם“ כלומר: „התפללו עלי לרעה (!! האם לא נראה בעליל שזאת בונת המאמר: „ואני תפלה!“

קי (ג) בהררי קדש — на всякъ святини — „בהררי קדש“ לפ"ת: „בהררי קדש“ (!!) sic) כי איך יוכל להיות באופן אחר!? ועיין לעיל מזמור צ"ו ט' ומה שכתבתי שם. מרחם משחר לך טל ילדותך Отъ роду онъ—какъ бы даръ юности Тебѣ, — какъ бы роса дѣтства Твоего! קוראים, היטב היטב בתרגומו על הפסוק הזה, כי כונתו עמוקה ונבוכה, עד כי אין להכניח. ואני אבאר תחלה הוראות המלות והמשכן לפ"ת, ואח"כ כונתו, או אז אולי תבינוה. „מרחם“: „עמך בצאתו מרחם“ (!) „משחר לך“: הוא (עמך) „באלו מתן עלומים לך“ „משחר לך“ טעמו: „באלו מתן עלומים לך“ (!!) sic) „טל ילדותך“: „עמך באלו טל ימי ילדותך“ (!?)

וכונתו : „עמך בצאתו מרחם הוא לך כאלו מתן עלומים , כאלו הוא של ימי ילדותך“ (!! ) הנה אני עשיתי כל אשר בידי לעשות : בארתי לכם את כונתו וגם העתקתי את תרגומו מלה במלה ואם בכל זאת לא תבינו לא בי האשם !

(1) מלא גויות . Оиъ тѣла ихъ изрубилъ — „גזר ורטש את גויותם“ (!) „מלא“ לפ"ת כמו „מלל“ (?) אין נפשי להאריך והקורא בעצמו יבין מה טוב ונחמד באור הזה !

(1) על כן ירים ראש — ... по дѣломъ подымаетъ голову ! . . . הן חידודו על המלה „על כן“ — „לפי היושר“ כבר ידוע להקורא , אך להולמו פה לא ידעתי , גם לא ידעתי על מה ירזומן הנקודות הרבות אשר הציג פה בסוף המאמר ? אמנם המתכוונן בתרגומו יראה כי אוהב הוא להרבות בקיום ונקודות , ותרגומו מלא נקודות נקודות וקוים לארך , לרחב ולגבה , אבל בכל זאת הלא דבר הוא !

קיג (1) המשפילי לראות בשמים ובארץ , Такъ нисходящему , „המשפיל עצמו לראות מן השמים עד הארץ“ ? ! לחנם עמלו המכארים על המאמר הזה , בהגה מפיו כלו כל הלוחצים והדחוקים „בשמים“ : „מן השמים“ „ובארץ“ : „עד הארץ“ (sic !!) ולמה עמלם ? !

(ט) מושיבי עקרת הבית . Онъ усаживаетъ хозяйку дома . לפ"ת „עקרת“ אין ענינה „עקרה“ אלא עקר בהירק : „בעלת הבית“ ר"ל „בעלת הבית שהיא העקר בבית“ (!! ) כו"פ ! !

קמז (א) אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני . Полюбилъ ужъ я голосъ молитвъ монахъ — ибо слышитъ Господь הוא מסרס את הפסוק : — „אהבתי את קולי תחנוני יען כי ישמע ה'“ הלא תבינו הקוראים מה נפלא באורו , כן לפי הטעם וכן לפי הרעיון הזך והישר ! אך אם יקשה בעיניכם קשור הפסוק שאחריו „כי הטח אזנו לי“ על מה היא נתינת הטעם ? על זאת אישׁב לכם כי הוא באמת משמיט את המלה „כי“ בפסוק השני ע"ש וע"פ היושר , כי למה יהיה לו לשמן בדרך באורו ? !

וכרום הרד"ק לא ישר בעיניו יען כי ישר הוא : „אחבתי את ה' כי ישמע את קולי תהנוני" כי הטח אזנו לי !

קיט (ג) אף לא פעלו עולה — не содѣлавшимъ неправды — להנם ידחקו עצמם המפרשים על המלה „אף" הנראה כי למותר היא , הוא לא ידחק עצמו וישמיטנה , ובכל זאת תרגום מלה במלה הוא ! (8)

Сроднилась душа моя съ по- (כ) גרסה נפשי לתאבה  
стояннымъ стремленіемъ. „נפשי התאחדה עם תשוקה“ „תמידית“ „גרסה“ הוראתה : „התאחדה (!?)“ לתאבה „עם תשוקה“ (!?) עד מתי יעקם עלינו את הכתובים הפשוטים ויטפל עליהם הוראת שקר , וימסך בם רוח עוועים ! אין זה כי אם גזר אמר להשחית הוד פני ספ"ק ! מלבד שטפל הוראות שקר על המלות „גרסה“ לתאבה , ראו נא איך הוא טח תפל ככל הפסוק הזה : „נפשי התאחדה עם תשוקה תמידית“ (!!) (sic) .

גערת זדים ארורים — Пригрозилъ бы Ты — (כא) כאלו נכתב : „לוא גערת“ (!!) בדרך בקשה ותוחלת , עזר נקל להסיר כל הכבדות בספ"ק , להוסיף מלות ולגרוע , או לטפל עליהן הוראות כוזבות בדויות מלב , והוא יתרה יעשה כי יעשה כזאת גם במקומות הפשוטים והקלים , כמו פה וכמו בפסוק כ' ועוד ועוד ועוד .

לח) אשר ליראתך Твоимъ страхомъ который подѣ  
לפ"ת , בן באור הפסוק הזה : הקם לעבדך אמרתך אשר „עומד תחת יראתך“ הגידו נא לי איה איפוא לומה במלות „אשר ליראתך“ הכונה : „אשר עומד תחת יראתך“ !? גם הקינוני הכונה : „העומד תחת יראתך“ !?

(כו) טוב טעם לפ"ת טוב טעם : „מדות טובות“ Доброму нраву  
גוטע זיטטען (!?) התרגום הזה מה חסר טעם שפ"ע ! ראשונה השם „טעם“ אין לו הוראת „מדות“ „זיטטען“ כי אם „געשמאק“ „געפיהל“ , „איניזיכט“ , „פערשטאנד“ תקרו בספ"ק ובכל אצחמ"ל ותיראו . שנית המלה „טוב“ הכאה בשורק היא שם המקרה

ולא שה"ת, כמו „טוב“ מצרים, כל „טובי“ על פניך. שלשית „מדות טובות“ הנה ביד האדם כידוע מאמר חז"ל הכל בידי שמים וכו'.

нежели горы золота и серебра זהב וכסף (עב) מאלפי זהב וכסף הוראתה „הרים“ וכה באור הכתוב: טוב לי תורת פיך „מהרי“ זהב וכסף (!!) כל איש אשר לו בית אדם, האם לא ישתומם וישרק לשמע עקשות כזאת! והתכוננו נא אל ההיקש אשר בו המציא את ההמצאה הנפלאה הזאת! „הררי אלף“ „הררי אלפען“ המה כי צלצל המלות יש להן איזה דמיון ביניהן, ומזה הקיש כי גם „הררי קרים“ יקראו „הררי אלף“ (עיין תרגומו על הפסוק בהמות בהררי אלף שיר נ' י"ד וההערה שם) כי גם הם הרים גבוהים, ובהמות „בהררי אלף“ הכונה „הררי קרים“ כי דעתו שארץ רוסיה מדינתנו וארץ קרים היו ארצות אשר גרו בהן ישראל עיין פסוק כ"ד מזמור ע"ג, ומה שכתבתי שם. ואחרי כי הקיש „שהררי אלף“ המה „הררי אלפען“ „וקרים“ המציא מזה שגם פה „מאלפי זהב וכסף“ הכונה „מהררי זהב“ אף כי לא נזכר פה „הררי“? ! ונכון לבי בטוח שבתקופת הימים ימציא לו בכח ההיקש הזה, כי „מאה“ „עשרה“ „אחד“ וכל שאר המספרים הוראתם „הרים“ כי האלפים יתהוו מאלה המספרים! כי היש מעצר לרוח היקש עקש כזה! ובל"ס לא לחנם נטה פה מהפשט הפשוט, כי קשה לו „אלפי זהב וכסף“ בלי שם מטבע או משקל לפניו: „שקל“ „כברי“ „מני“ וכדמה כי זהב וכסף משמות החמר המה אשר לא יפל עליהם כל מספר? ! אבל מה יעשה למקומות הרבים בתנ"ך אשר גם שם לא נזכר כל משקל וגם לא המספר „אלף“ למשל שש מאות זהב יעלה על הצנה האחת? ועוד כדמה, ועוד באבימלך נאמר: נתתי אלף כסף לאחיך האם נתן אבימלך „הררי כסף“ לאברהם? אתמהה! גם: לו אנכי שוקל על כפי אלף כסף הכונה, לו אנכי שוקל על כפי „הררי כסף“? גוזמא גדולה היא, לשקל על כף „הררי כסף“! היוצא מדברינו,

כי כאשר מוסיפים אנחנו להתבונן בתרגומו, כן מוסיפים אנחנו לראות ולדעת כי לא להגם הללוהו והרימוהו חכמי דורנו עד למעלה ראש! ואם בספר תהלים לבד רואים נפלאות גדולות ורבות כאלה, ובשאר ספרי קדש מה עשה?!

(צח) מאויבי תחכמי מצותיך Оно дѣлаетъ меня умнѣе враговъ моихъ לפ"ת הנושא מן הפעל „תחכמי“ הוא „התורה“ הנזכרת בפסוק הקדם ולא השם „מצותיך“ העומדת מצדו, כי הוא מתרגמו בכנוי הגוף ועל השם „מצותיך“ חרה אפו ויגרשהו בלה מהסתפח בנחלת ה', כי קשה לו שהפעל „תחכמי“ ביחידה והשם „מצותיך“ ברבים? אך מה יעשה עם הפסוק „בנות צעדה“ „חכמות בנתה ביתה“ ורבים כדמה? אך מה לו להכניס ראשו בדרישות והקירות אחר שבידו למהק את המלה הזאת!!

(ק) נפשי בכפי תמיד Душа моя постоянно на длани моей נפלאת היא איך יכון את המקום! דוקא בפסוק הזה שמר את מוצא שפתיו ויעתיקו מלה במלה, אשר באמת לו שם אל לבו, היה לו להעתיקו דוקא לפי הכונה ולא מלה במלה, או לכה"פ לבאר הכונה כי הקשור „נפש“ עם „בכף“ על הוראת „סכנה“ הוא רק נאום שפ"ע ומי אשר שפ"ע מוזרה לו לא יכון הכונה! (קח) כי שקר תרמיתם нбо все хитрости ихъ—ложь יצחק הרוסי אשר איננו מבין שפ"ע, בקרא את תרגומו זה, כאלו נאמר בשפ"ע „כי שקרם הוא שקר“! והיה לו לתרגם תשועה“ אך לשקר שמרתי, ורבים כדמה. אך הוא אשר דברתי כי הפכפך וזר דרך תרגומו.

(קכח) ישרתי воспѣваю לפ"ת „ישרתי“ טעמו: „שרתי“ מן „שיר“ זינגען (!sie) „ישרתי“ בדגש סימן בנין פֿעל, ישר בעיניו לאמר שהוא מן „שיר“ בנע"ו! הרגום מהולל!

(קסד) שבע ביום הללתיך Семь разъ въ день я восхвалялъ бы Тебя בתרגומו, הוא מוסיף דרך התנאי והתוחלת, איך מאעכטע דרך לאבען (!), אך מי יעצר בעדו להלל את ה' גם

מאה פעמים!? והגידו נא לי קוראים פשר דבר, מה המריצו להוסיף פה את דרך התוחלת! אין זה כי אם שקשה לו: הלא אנחנו אינם מהויבים להתפלל כי אם שלש פעמים ביום!? אך על זאת אשיב לו שני תרוצים הגונים: שלש פעמים הוא כחוב, ושבע פעמים רשות, או שבע פעמים הוא מספר גזומא ולא דוקא, ויעיין נא בספרי הדקדוק ולמותר הוספתו.

קב (א) אל ה' בצרתה לי קראתי ויענני О Богъ , къ которому въ тѣснотѣ я взывалъ—и Онъ отвѣчалъ мнѣ , לפ"ת כאלו נכתב: „ה' אשר אליו קראתי ויענני“ (!! מי החרד לדברי חזונו ולא ישתומם וישרק להפרעות והפרצות אשר יפרץ בדברי קדשנו! הנשמע כזאת, לקחת פסוקים פשוטים וישרים בלי כל נפתל ועקש ולכתתם ולענות את פניהם למען הוציא מהם רעיוני תפל ורעות רוח! מה עול מצא בפסוק הישר הזה: אל ה' בצרתה לי קראתי ויענני? ובפסוק השני יזכיר את התפלה שקרא בצרתו לו: „ה' הצילה“... ועתה ראו נא הרעיון לפי נוסחתו המשובשה „ה' (הוא פונה עצמו אל ה' בדרך קריאה) אשר אליו קראתי, ויענני, ה' הצילה נפשי“! אחרי אשר פנה עצמו אל ה' וידבר עמו כאשר ידבר איש פנים אל פנים, ובארנו לו במשפט מצורף ובגוף נסתר, למען שידע ה' לאיזה ה' הוא מדבר, „אשר אליו קראתי ויענני“ (sic!) הנשמע רוח עושים כזה! וגם השם: „ה'“ בפסוק השני איך יתאים לפ"ת! אין אמר ואין דברים, ראוי הוא התרגום הזה להללו בכל מה"ע!

קכב (ב) ירושלם הבנויה כעיר שחברה לה יחדו, Jerusalemъ , снова обстроенный , и столица , соединенная съ нимъ во едино. תרגומו: „ירושלם אשר בנויה מחדש“ (!) „כעיר“, „עיר המלך“ (מאין לו ההוספה? ואת הכ"ף יגרש כלל כדרכו, לבלי שים לב לאותיות אם הנה לשמן לו בדרך באורו!?) שחברה לה יחדו: „אשר היא חברה עמו כאחד“ (!! ואם תרצו לדעת עם מי היא מהכרת כאחד? זאת הוא מכאר בהערה „עם הר ציון“ (!?) ועתה התבוננו היטב אל באורו על הפסוק



הזה „כעיר“ „עיר המלך“ „שחברה לה יהודי“ „המחברת עם הר ציון“ „לה“ בכנוי נקבה טעמה : „עם“? ועם מי? „עם הר ציון“ זכר יהוד ואשר לא נזכר מאומה בכל המזמור (!?) האיש אשר לא יראה בעיניו היאמין כי יספר לו שעקשות כזאת תבוא בספר , וביותר בתרגום על ספ"ק העשוי לילדי ב"ם?

(ד) עדות לישראל *Соборомъ Израэльскимъ* תרגומו : „קבוץ“ או „אספת ישראל“ מלבד טעותו שהשם „עדות“ הוא משרש „יעד“ נחפ"י , אשר לא טעה בזאת גם המתחיל ללמד כללי הרקדוק , מלבד זאת השם *Соборъ* בל"ר הונח רק על בית אל אצל הנוצרים אשר בו יכהן כהן ראשי , או על אסיפת הנוצרים להתייען על תקון עבודת אלהים ודתם , ועיין תרגומו על הפסוק שרפו כל מועדי אל (שיר ע"ד ח') ומה שכתבתי שם .

קבו (א) בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים . אינני מביא את תרגומו כי רב הוא , וע"כ אך אעתיק את דבריו מלה במלה . לפ"ת הוא בדרך תנאי ותקוה , בשוב ה' : „אלו שב ה' את שיבת ציון“ ותשובת התנאי „היינו כחולמים“ : „אז היינו כחולמים“ „ואז נמלא שהוק פינו ואז אמרו כגוים הגדיל ה“! ובפסוק ג' הוא מתחיל שנית בדרך תנאי ותקוה . הגדיל ה' לעשות עמנו „אלו הגדיל ה“ ותשובתו בצדו „היינו שמחים“ : „אזי היינו שמחים“ (!!) האם גם אנחנו לא נמלא פינו שהוק בקרא את תרגומו המעיל פילא בקופא דמחטא! וכל הכרכורים אשר יכרבר רק לישב הדוהק הקטן במאמר „שובה ה“ ועיין באור ברי"ל , בן דרכו תמיד לישר מעקשים קטנים כמעקשים גדולים!

(ו) בא יבא , *пусть придетъ* לפ"ת הוא בדרך בקשה ותפלה! שיטת באורו על המזמור הזה תכריחנו להטות גם פה עקלקלות ולבאר „באיבוא“ בדרך בקשה , אף כי בבקשה יבוא המלה „נא“ ולא המקור מחובר לדרך החלטה בידוע למביני שפתנו!

קבט (ז) על גבי הרשו חורשים . *пахали злые пахару* . תרגומו : חורשים רעים (!) הוספה מסכרת בטנו ללא צורך , כי אם הרשו חורשים טובים על גבו , האם הוטב לו כזה! ?

קל (ו) משומרים לבקר שמרים לבקר от стражи утренней  
 до стражи утренней לפ"ת „משומרים לבקר“ הוא כמו „משומרי  
 בקר“ „שומרים השומרים בעת הבקר“ (!?) וגם מוסיף מלבו  
 „עד“ (!?) ואחרי כל זאת לא אבין הכונה „נפשי לאדני  
 מהשומרים בעת הבקר עד השומרים בעת הבקר“?! מי יודע  
 פשר דברו יגיד נא לי, ואני בכל העמל שעמלתי לא זכיתי להבין  
 הכונה! ואם כונתו על עת המשמרת הלא היה נכתב  
 „מאשמורת“? „שומרים“ הלא תאר הוא להשומרים!

קלב (ו) בשדי יער — на возвышенности лѣсистой לפ"ת  
 „בשדי-יער“ טעמו „גבעה“ או „הר“ המכוסה ביער (!) השמעתם  
 כי שדה הוראתו „גבעה, הר“?! הוא הדבר אשר דברתי, כי  
 קבל עליו בקבלנות להפך ההוראות נגד כל חוקר הלשון: יען  
 שכל חה"ל יאמרו „ש שדה“, מלבד שהוא שדה לזרע, הוא  
 ג"כ תאר לארץ מישור ההפך מן „גבעה“ „והר“, כמו „שדה  
 אדום“ „שדה העמלקי“ ועוד כדומה. ועיין געזעניוס ופירשט והא  
 ראה „גבעות בשדה“ „הררי בשדה“ ולפ"ת תהיה הכונה:  
 „גבעות בגבעות“ „הררי בהר“ (!!) (sic) ובאמת פה הוא שע"פ  
 והוא „קרית יערים“ ובמליצה יכנה אותה בשם „יער“ ביחוד,  
 ועיין תרגום הרמב"ן ובאור, געזניוס וצונץ.

(י) „אל תשב פני משיחך“ не отвергни лица помазанника  
 Твоего תרגומו: „אל תשלך את פני משיחך“ (!) במח"כ מוזר  
 לו ניב השפתים „השב פנים“ בלשוננו, והוראתו „מניעת הבקשה  
 והשא"לה“ ולא „השלכת פנים“ כמו „אל תשיבי את פני,  
 כי לא ישיב את פניך, אל תשב את פני, לא אשיב  
 את פניך“ באם שלמה, ורבים כדומה! וגם תשב"ר יודעים זאת.

(י) שם אצמיה קרן לדוד Тамъ возвращу рогу победы  
 קרן הנצחון (!) מאין לו ההוספה הזאת, אין זה כ"א למען דרוש  
 וקבל שכר!

קלו (ד) לעשה נפלאות גדלות לבדו Творящему чудеса  
 великія, Единому, לפ"ת „לבדו“ הוא תאר על ה', „להיחיד“ (!)

התבוננו נא מה ענינו לכאן! ומה ראה לנטות מהפשט הפשוט ולהטות ארחות עקלקלות, אין זה כי אם למלאות מספר באוריו אשר הכמיה!

קלח (ה) וישירו בדרכי ה'. И будут они идти прямо по стезямъ Господнимъ (!!) "יישרו לכת בדרכי ה'" (!) הן אחת משתי אלה, או שמעה במה שתשב"ר יודעים כי "ישר" לכת, הוא מנפ"י, ואז היה נכתב פה "יישיר" בשתי יודי"ן והיו"ד איתן בפתח ויו"ד פ"פ כתובה ונחה, כמו ועפעפיך "יישירו" או שהוא באמת גורם כן, כדרכו להתפרץ מפני המסורה, יהיה איך שיהיה, תרגום כזה ראוי הוא לתהלה! ולוא שם לבו, אזי השכיל לדעת כי לפי המשך הכתובים מוכח כי פה הוא מענין "שיר" דוקא, כי לא נזכר בכל המזמור הזה דבר מוכר על הליכה בדרכי ה', כי אם על הודיה ושיר לה', אך מה לו כל הפסוקים, מציאה מצא (כל חדש מציאה היא בעיניו כאשר ראינו הרבה) ונפל עליה והחזיק בה מבלי לעזבה!

(ח) ה' יגמר בעדי — Господь оградишь меня — תרגומו: "ה' יגן בעדי (!) מפל על השרש "גמר" הוראת שקר ורק בדויה היא מלבו! ועיין שיר נ"ז ג'.

קלט (ה) אחור וקדם צרתני. Будущимъ и прошедшимъ. Ты меня связалъ לפ"ת "אחור וקדם" ענינם "עתיד ועבר" ובאלו נכתב "באחור ובקדם" (!) "צרתני" ענינו "קשרתני" מן "וצרת" הכסף בידך (!) והכונה "אתה קשרתני עם העתיד ועם העבר" (?) ועתה הגידו נא קוראים פשר כונתו! ואני בעניי לא זכיתי להבינה. (ו) פליאה דעת ממני Это слишкомъ дивно для моего

разумѣнія. הוא גורם: "פליאה זאת מודעת" (!?) ובאמת למה לו לדחוק את עצמו אחרי שיש לו דרך ישרה ונקלה, לשבש כאות נפשו (!) וגם במאמר השני "נשגבה לא אוכל לה" הוא מבאר כאלו הוא סתמו отого (!) והתרגום הזה הוא מלה במלה ולפי המסורה (!) (sic) (ט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו ימים יצרו ולא אחד בהם. את תרגומו אינני מביא כי רב הוא, אך כרוה אמון אעתיקנו מלה במלה ואבאר כונתו, ואז תשבע נפש

הקורא ענג לרויה. גלמי ראו עיניך: „הגולם שלי ראו עיניך“;  
ועל ספרך: „ספר התורה“, ר"ל „ספר בראשית“! כלם יכתבו  
ימים יצרו, המלה „כלם“ מוסב על המאמר „ימים יצרו“ והמאמר  
„ימים יצרו“ ענינו „ימי היצירה“ (!! ). לפי הנוסחה שלו, כה  
תמונת הפסוק: „ועל ספרך יכתבו כל ימי היצירה“ (! ! sic)  
„ולו אחד בהם“ (לו בו' כהכתיב), ר"ל „לגלמי“ אחד בהם „יום אחד“  
בימי היצירה“ והוא „יום הששי“, כאשר יבאר בהערתו, כי  
ביום הששי נברא האדם. ועתה האם לא תשבע נפש הקורא ענג  
לרויה מהדרשה הנחמדה הזאת, וכיותר מכאורו על המאמר „כלם  
יכתבו ימים יצרו“, יכתבו כל ימי היצירה?! אך אחת קשה בעיני,  
הלא גם בהמות וחיתוֹר־שדה נבראו ביום הששי, ומה זה יתפאר?  
ומה מותר האדם מן הבהמה? אבל אין משיבין על הדרשה!

(כד) אם דרך עצב בי нѣтъ ли во мнѣ направленія къ тлѣнному.  
והשחתה“ (!). מלבד שהכונה זרה ומוזרה כאשר יבין הקורא  
המתבונן, וצריך לפי זה גם להוסיף למ"ד „לעצב“, מלבד זאת  
טפל על הש' „עצב“ הוראת שקר בדויה מלכו, השמעתם מעולם  
„עצב“ „בליון והשחתה“?! הוא מטה את הוראות שרשי לשוננו לכל  
אשר יחפין, בשיר מ"ז ג' אמר שהוראת „עצב“ היא „עשר“, ופה —  
„בליון והשחתה“ האם לשוננו עיר פרוצה אין חומה היא?!

Къа (ג) שיתה ה' שמרה לפי Ограждай, Господь, ох-  
раняй уста мои לפ"ת „שיתה“ ענינו: „עשה גדר“ או „גדור“ (!?)  
„שמרה“ הוא צוי, כמו „שמור“ (!), מלבד שטפל על הפעל  
„שיתה“ הוראת שקר, יאמר נא מה יגדר ה'? ואם יאמר שמוסב  
על השם „לפי“ הל"ל לאמר „את פי“ ביחס הפעול ולא ביחס  
שאליו, וכן אם „שמרה“ הוא צוי הל"ל „פי“ ביחה"פ ולא  
ביחש"א, כמו שמר פתחי פיך, אני פי מלך שמר?! ומה יקשה  
לו, אם „שמרה“ הוא ש"מ ע"מ פְּעֵלָה, כמו חכמה עצמה  
וכדעת כל המבארים? ובשיר ס"ט י"ט באר ההפך מן ההפך  
„גאלה“ שם ע"מ פְּעֵלָה, אף שהוא במפיק, רק לחרף מערכות

כל המבארים! גם הלא ידוע כי כן יסד לו ליסוד מוסד להוציא את הישן מפני החדש, אף אם החדש הבל הבלים הוא!

(ה) כי עוד ותפלתי ברעותיהם. (ו) נשמטו בידי סלע שופטיהם ושמעו אמרי כי נעמו. Даже окруживъ молитву мою своимъ злодѣяніями, — 6. Ихъ судьи, — которымъ съ утеса низвергнуться бы, — все слышали же, какъ умилны слова мои! ומעקלה היא, עד כי אין לרדת לסופה, וכונתו כן לשונו מגומגמה ומבולבלה, כלשון דור ההפלגה, ובכל זאת לא חסתי על עמלי להעתיקם כי יראו הקוראים נפלאות מתרגום ומבאורו אשר ישתוממו וישרקו עליהן, מלבד הפרעות והפרצות אשר פריץ בפסוקים האלה, ישתאו על רוח העושים אשר מסך בקרבם, ע"כ עשו נא אתם הקוראים, אזניכם כאפרכסת. „כי עוד ותפלתי ברעותיהם“: „גם בעת אשר יסבו ויקיפו את תפלתי ברעותיהם“. („כי“ הוא מתרגם כמו „גם“ ותחת „עוד ותפלתי“ הוא גורם „עוד ותפלתי“ את הו' מן „ותפלתי“ הוא מושך אל המלה „עוד“ ונעשה פעל „עודו“ מן הכלי רשעים „עודוני“ שלפי דעת המפרשים טעמו: „סבבוני“) והנושא מן הפעל „עודו“ הוא השם „שופטיהם“ הבא באמצע הפסוק השני, אך לפ"ת הוא נכתב בראש הפסוק השני, והמאמר: „נשמטו בידי סלע“ הוא מאמר מוסגר אהרי שיזכור את „שופטיהם“ יקללם „הלואי שישמטו ויושלכו מן הסלעים“ (!!) „ושמעו אמרי כי נעמו“. „ובכל זאת שמעו (השופטים) את אמרי איך נעימים המה“ (! sic) וזאת הכוונה: „גם בעת אשר שופטיהם יסבבו ויקיפו את תפלתי ברעותיהם“ (התבוננו נא, את תפלתו הקיפו, כמה? ברעותיהם!!) (הלואי שישמטו ויושלכו מן הסלעים) (והוא מאמר מוסגר) „אעפ"כ שמעו השופטים את אמרי איך נעימים הם“! ועתה הקוראים שפטו נא! אך התבוננו נא היטב היטב בתרגומו, ואז תשמעו את טעמו הטוב יותר, כי אמרתי שקשה להעתיקו בראוי. ואני לא אדע אם אצחק להבלי הבלים ולרעות רוח כאלה, או אתעצב? כי עתה מקרוב ילמדו בני

הנעורים את ספ"ק רק מתרגומי רוסיה , ואם תרגום כזה יהיה למו לעינים , תורתנו מה תהא עליה !?

קמז (א) כמתי עולם подобно умершимъ для свѣта תרגומו : ,בהמתים אשר כבר מתו לתבל" , גלייך דען טאדטען דיא פיר דיא וועלט אבגעשטארבען זינד (!!) . מלבד שלפי תרגומו צריכים לגרום ,במתים לעולם" , מלבד זאת לקח אשכנזי וילבישהו כבע עברית , ואומר עברי הוא !

קמז (ב) מפיקים מון אל זן пересыпаются изъ закрома въ זן זקרום תרגומו : „יורקן מאַסם לאַסם“ (!!) שתי ההוראות האלה בדויות מלכו וכוזבות , הש' „פוק“ אין הוראתו „הרקה“ והשם „זן“ אין הוראתו „אסם ואוצר“ !

קמז (ו) ועוזו נוראותיך יאמרו וגדולתך אספרנה Они, о Могу-щественный , пусть возвращаютъ страхи Твои, а величїе Твое—я восхваляю ! השם „ועוזו“ הוא תאר לה' , ובא ביהם הקריאה והוא כמו „עוזו“ בחירק , ושכח כי הוא בא בחטף סגול והוא סמיכות (!) „נוראותיך יאמרו“ לפ"ת הוא בדרך צוי וזאת היא הכונה „ועוזו“ , אתה „העוזו“ „נוראותיך יאמרו הם“ (דור לדור) , וגדולתך אספרנה „אבל גדולתך אספר אני ולא הם“ (!!) השמעתם עקשות כזאת , „נוראות ה'“ לא יאבה דוד לספר , כי אם יצוה בצו пусть על דור לדור שהם יספרו , אך גדולת ה' לא יאבה שהם יספרו , כי אם הוא בעצמו , וכן בפסוק ז' הוא מבאר בדרך צוי пусть (!) ומה שהכריחו לזאת לא זכיתי להבין , אולי ידוע ליודעי חן !

קמו פסוק ח' הוא מתחיל מן „מתיר אסורים“ סוף הפסוק ז' , (!!) ועמל הוא בעיני להבין , מה המריצו ללכת ביד רמה נגד המסורה לא לצורך ולא להועיל אשר גם המעתיקים א"י אינם עושים כזאת ! ? ובכל זאת לא יבוש לאמר כי המסורה קדושה ויקרה בעיניו :

קנ (א) הללוהו בתקע שופר Восхваляйте Его въ звукѣ трубѣ הוא ב' המקום (!!) הללוהו בתוך תקע שופר (!) sic !

## הוספה

והיא איזה הערות ובאזורים על הפסוקים אשר נגעתו בהם בגוף הבקרת, והשכתים לאהרונה לבלתי בלבל את רעיון הקורא בדברים אשר אינם נוגעים אל הבקרת עצמה.

(1) באשרי כי אשרוני בנות (בראשית ל' י"ג) לפי דעתי המלה „באשרי“ הוא קצור מן שתי מלות „בא אשרי“ כמו „בא גד“ אשר לפי הכתיב הוא מלה אחת „בגד“ ולפי הקרי היא שתי מלות „בא גד“ וכן „באשרי“ „בא אשרי“ והאל"ף הראשון נשמט בעבור פנישת שני אלפי"ן ונמצאים רבים כדומה, כי לפי דעת המפרשים הב' מן „באשרי“ לא יבוא על מקומו.

(2) הנה לפי הנראה יש בפסוק „נשקו בר“ מעקשים ומכשלות אשר כשלו בהם רבים, אך להמתכוננים בספ"ק בשום לב, אין בו כל מעקשים ומכשלות, והפעל „נשק“ גם השם „בר“ כפשוטם לפ"ד המפרשים, אך אקדים דברים אחרים, ובהם יהיו עוד מעקשים גדולים ורבים מאלה למישור. המעיין בדברי חזונו יראה כי המלך ביחוסו אל ה' הממליך אותו, גם ביחוסו אל האומה אשר קבלה על עצמה עול מלכותו, יבונה בשם „בן“ וגם לפעמים בשם „ילד“ כן יאמר ה' על המלך שלמה: אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי „לבן“ (ש"ב ז' י"ד) כי כהרתי לו לי „לבן“ (דה"א ב"ח ו') הנה „בן“ נולד לבית דוד ואשיחו שמו, (מלכים א' י"ג ב') וכן (חושע י"ג י"ד) אתן לך „מלך“ באפי וגו' ומסים הוא „בן“ לא חכם, וכן (תהלים פ' י"ח) תהי ירך על איש ימינד ועל „בן“ אדם אמצת לך, הלא נראה עין בעין שיכנה את המלך בשם „בן“ כאשר יגיד עליו רעו ראש הפסוק „איש ימינד“ ועוד כדומה, אך אין להאריך. וכן ביחוסו אל האומה אומללה יולדת השבעה (ירמיה ט"ו ט') „אומת ישראל אשר ילדה לה שבעה בתי מלכים“ ע"ש

רש"י ובאור. וכן יכונה לפעמים בשם "גלד" כמו, עם "הילד" השני (קהלת ד' ט"ו) ע"ש באור הרמבמ"ן. גם זאת מודעת לכל יודעי מנהגי בני קדם כי ביום הנתן כתר מלכות בראש הנבחר למלך, ינשקוהו כל העומדים עליו, המון העם על רגליו, החורים והסננים על ידו, וזאת היתה אות קבלת עול מלכות עליהם. ולכן גם פה יאמר, ה' אמר אלי "בני" אתה אני היום ילדתיך, כי ידוע שהמזמור הזה נאמר על יום נתן כתר מלכות בראש דוד, והאומות וביתר שאת הפלשתים, המו ורגשו על זאת, כנזכר בשמואל וד"ה, וע"כ מסים "נשקו בר", כלומר: "קבלו עליכם את עול מלכות הבן" — "הוא המלך" (ובמליצה ישתמש במלה מל' ארמית כידוע), ועתה יבוא הפסוק על מקומו בשלום, ואין כאן לא מעקשים ומכשלות ולא הוראות זרות. ובזאת יובן גם הפסוק הקשה: "הנה העלמה הרה ויולדת בן וקראת שמו עמנואל" (ישעיה ז' י"ד) אשר לא נתבאר לנו עד הנה היטיב, מי היא העלמה? ואם היא אשת אחז או אשת הנביא כדעת י"מ, איך יקראנה "עלמה"? ומי היה הבן "עמנואל"? אם הוא יחזקיה כדעת קצת מפרשים, הלא גם בתחלת ממלכת אחז כבר היה בן תשע שנים, לפי חשבון שנותיו ושנות מלכות אחז? ועוד קשיות כאלה הידועות לכל ואין להאריך. והאמת "העלמה" איננה לא אשת אחז ולא אשת הנביא, כי אם היא "האומה" ויכנה אותה בדרך מליצה (גם בכונה מיוחדת כאשר אבאר לקמן) בשם "עלמה" כאשר תכונה האומה בשם "בתולה", "בת", "בתולת", "בת יהודה", "בתולת", "ישראל" "בת" ציון, ושנה פה לכנותה בשם "עלמה" ולא בשם "בתולה", כי "בתולה" המורה בדיוק על נערה אשר לא ידעה עוד איש, זרה גם לרוח המליצה לזוגה עם הפעל "הרה", לא כן "עלמה". והנביא בחפצו להטות את לב העם אל מלכות בית דוד\* יטיף את דברו

(\* כי ראה שרבים מאנשי יהודה בעבור הצרות והחלואות הרבות אשר מצאום בימי מלכות אחז, קשרו קשר לסור כלה מעל מלכות בית דוד ולתת את ידם תחת



לאמר „הנה העלמה הרתי“ כלומר: „האומה חרה ויולדת בן“. הוא „המלך“ (\* וקראת שמו „עמנואל“ הוא כנוי למלך „חזקיה“ כי השם „חזקיה“ והשם „עמנואל“ הוראה אחת להם כמוכּן. והנביא ברצותו לנחם את העם כאשר והצלחה אשר עליהם יתענגו בימי המלך חזקיה (על ציר הכשורה הזאת מוסבת פרשיות רבות בישיעה כידוע) למען תפש את אנשי יהודה בלבותם, לבלתי פשוּע במלכות בית דוד, והכר במליצה הידות, כי הוא נגד המוסר וד"א לנחם את העם בכשורת מלוכת חזקיה התלויה במיתת אחז בפניו, אף כי בנו הוא, כאשר יאמר המשורר (תהלים מ"ה י"ז) „תחת אבותיך“ יהיו בניך, ולא „תחתידך“ וכן הוא אומר „להלאה בפרוש (ט' ה'): כי „ילד וילד“ לנו „בן“ נתן לנו, למי „יולד ילד“ ונתן „בן“? לנו האומה! וכן יכנתו שם הנביא בשם הנרדף והדומה לשם „חזקיה“: ויקרא שמו... „אל גבור“ הוראה אחת עם „חזקיה“ „ועמנואל“ וכן אומר הנביא (שם י' כ"א) כחפצו להשפיל את קרן ממלכת אפרים ולדורים קרן ממלכת יהודה מסכה הנ"ל: שאר ישוב שאר יעקב אל „אל גבור“ הוא „חזקיה“ כידוע אשר בימיו שבו, רבים מאשר וממנשה ומזבלון אל תחת שבט בית דוד (דה"ב ל' י"א) וכל החוזים אשר חזו בימים ההם חזו גדולות ונצורות על המלך חזקיה וכאמור בתלמוד. והוא גם הוא „האדיר“ הנזכר (שם י' ל"ד) והלבנון (אשור) „באדיר“ יפל, גם „אדיר“ קרוב בהוראתו לשם „חזקיה“ ולפי זאת תוכן גם כוונת הכתובים (שם כ"ו ט"ז — י"ח) בדברו על מפלת אשור

---

פקח בן רמליהו המצליח במלחמה, ובפרט בצרו על ירושלים, כאשר יורו על זה פסוקים רבים, ועל המאורע הזה תסובנה כל הפרשות מן פרשה ז' עד י"ג כאשר אתי בכתובים בארוכה ופה אין המקום להאריך.

(\* את ימי מלוכת אחז, בעת אשר לא מלך עוד חזקיה, כי אם היה נכון למלך והישיעה עוד לא יצאה לפועל, יכנה הנביא בשם „הריון“ וימי מלוכת חזקיה, העת אשר הישיעה כבר יצאה לפועל בשם „לידה“ כידוע, שהדבר אשר עוד לא יצא לפועל יכונה בפי הנביאים בשם „הריון“ ואשר כבר יצא לפועל בשם „לידה“.

בעת מלוכת חזקיה ויזכיר בעת הישועות את עת הצרה ,  
 בחנות אשור על ירושלים : ה' בצר פקרוך . . . כמו הרה  
 תקריב ללדת . . . הרינו חלנו כמו ילדנו רוח , כלומר : הרינו  
 חלנו כל ימי מלוכת אחז וקוינו גם חינו למלוכת חזקיה כאמור  
 למעלה , כמו ילדנו רוח , אבל גם כאשר ילדנו , ר"ל גם כשמלך  
 חזקיה הוא אך רוח : ישועות כל נעשה ארץ , גם בימיו , והבן .  
 ובזאת יהיה גם העקב (מימה ה' ב') למישור : לכן יתנם עד  
 עת „יולדה ילדה“ , הלא ידוע הלחץ מי היא היולדה ? ומה  
 תלויה בלידתה ? גם „ויתר אחיו“ אין לו כל רעיון וכוונה ,  
 אחיו של מי ? אך הלא זאת מודעת לכל , שהנביא הזה  
 נבא עם הנביא ישעיה בעת אחת ועל עת אחת , ורוחו  
 ומלתו על לשונו , ובהטיפו על מלכות בית דוד ע"ש , בימי  
 אחז יאמר לכן יתנם (את בני יהודה ביד האויבים) עד עת  
 „יולדה ילדה“ , עד העת שהאומה „תלד את המלך חזקיה“ ,  
 ויתר אחיו (יתר אחיו של יחזקיה , הם בני יהודה החפצים  
 עתה לפשוע במלכות בית דוד כאמור למעלה) ישובון על בני  
 ישראל , ישובון אל „יחזקיה“ , עם בני ישראל („על“ כמו  
 „עם“ ע"ש רש"י וזכאור) ממש דברי ישעיה : „שאר ישוב שאר  
 יעקב אל אל גבור“ . — וכן יבנהו מיכה בשם „שלום“ והיה  
 זה „שלום“ כי ישעיה „שר שלום“ . ועתה סרו כל המכשולים  
 בפרשות האלה ע"ש ותגפח .

(3) ובאמת פי' כל המפרשים על הפסוק ואיבי ה' „ביקר  
 כרים“ דחוק הוא מאד . רש"י ז"ל פירש „כאור ענן בקר על  
 הבקעה“ מלשון „אור יקרות“ , ויש פותרין כחלב כבשים ככבוד  
 כבשים שמפטמין אותם לטבח , וכן יתרגם הרמבמ"ן ז"ל , אבל  
 הדוחק גלוי לעין , ומה זה כלו כעשן ? וגזעניום פירש כעשב  
 הבקעה ויקרא „יקר“ שהוא „יקר“ הכרים ותפארתם , גם טעמו  
 דחוק . והפשוט שהכונה „עשב“ הכרים והבקעות בגזעניום , אבל לא  
 מטעמיה , כי אם שהוא בא בהפוך האותיות ע"ד „כשב“ , „ככש“  
 „שמלה“ „שלמה“ וכאלו נכתב , „כִּי־קַרְקַר כרים ר"ל , כמו „ירק

כרים" ונמצא השם "תִּרְק" בסמיכות בשוא ופתח, היה עשב שדה וירק דשא (מ"ב י"ט כ"ו, ישעיה ל"ז כ"ז) וגם שם המשל הזה על כליון אויבו ישראל, ועתה גם המאמר, "בלו בעשן בלו" הולך למישרים כי תִּרְק יכל ויכלה בעשן.

(4) לדעתי בכל המקומות הנמצאים "צִלַע" לענין צרה ושבר הוא כהלוף קו"ף לצד"י כאשר יש אתי בכתובים בארוכה כלל נכון על החלוף קו"ף לצד"י, ובכלל הזה יבארו כמה פסוקים כבדים. ופה אביא רק השיך לענינו, הצד"י יבוא תחת הקו"ף לרב לחזק הפעולה או הענין, ולפעמים לטנוע כפלת המלה האחת "מהקה ראשו ומחצה וחלפה רקתו" אשר לפי דעת המבארים הפעל "מהקה" כודד הוא ולא כשפ"ע יסודתו, אבל כאמת הוא מן "מחין" כהלוף צד"י לקו"ף, וראו נא לפי זה איך תשמר המישוררת את ערך המעלות, בתחלה החלה יעל את פעולתה לאט (כמו ותבוא אליו בלט) פן יקיץ משנתו, לכן בא "מהקה" בקו"ף, ואחריו כן בראותה שהוא ישן בחזקה "מחצה" בצד"י פעולה חזקה, ולסוף וחלפה רקתו. "קליאם "צליא" בתבואה בקוף פעולה קלה. ובבשר בצד"י פעולה חזקה, "קלחת", "צלחת", "תרצדון" הרים גבנונים ת', "תרצדון" בהרי" גבנונים, שפעולתם חזקה בצד"י. "בצע" כסף תחת "בקע" כי "בצע" איננו משולב שם עם "בסף" ע"ש. שני "צלעים" הדלת האחת ושני "קלעים" הדלת השנית, ורכים כדמה בערך מאה מקומות, ועתה נשוב לענינו: "הפסה" נקרא "צולע" כי הוא קולע עצמו בלכתו מצד לצד, וע"כ יאמר בפסוק הזה, כי אני "לצלע" נכון, אני נכון "לקלע" לאסון הוצר, ע"ד ואת נפש אויביך "יקלענה" בתוך כף "הקלע" "ובצלעי" שמחו כמו "ובקלעי" והוא מקור עם כנוי מו"ב שהכנוי בהבורו להמקור מורה לפעמים על הפעול ולפעמים על הפועל כידוע. ואיד נכון "לצלעו" האיד נכון "לקלעו" והוא ג"כ מקור עם כנוי הפעול. כל אנשי שלמי שומרי "צלעי" כמו שומרים "לקלעי" והוא סמיכות ת' נפרד ולפני שם ביהם שאליו, כי כמו שיבוא הלמ"ד

ת' סמיכות „מזמור לתודה“ תחת „מזמור תודה“ כן יבוא במקומות הרבה הסמיכות למלאות הלמ"ד יחס שאליו כמו: „קנאת עם“ תחת „קנאה לעם“ ורכים כדומה אך אין פה המקום להאריך וכן „שומרי צלעי“ תחת „שומרים לקלעי“. ולפי פי' המבארים חסר שם הנשוא ע"ש .

(5) ובאמת המתבונן יראה שגם לפי פי' המפרשים מענין „לינת לילה“ אינו משולב היטב הפעל „וילינו“ שאינה מדבר על „לינה“ כי אם על „התנועעם“ לבקש אכל והוא כמו באור על „הניעמו בחילך“ פסוק י"ב ויבאר איך יניעם, המה יניעון לאכל לבקש אכל. ע"כ לדעתי הוא לא מענין „תלונה“ ולא מענין „לינת לילה“ כי אם מענין „התמדה“ כאשר מצינו „ושבע ילין“ (משלי י"ט כ"ג) יאמר פה ההפך מזה שיהיו תמיד אינם שבעים. המה יניעון לבקש אכל אם לא „ישבעו וילינו“ ר"ל: „אם ילינו“ (יתמידו) מבלי היות „שבעים“ כאשר יהיו תמיד רעבים ולא שבעים.

(6) לפי דעתי כן באור הפסוק כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים, המלה „הרים“ אין ענינה פה „הר וגבעה“ כי אם הוא מקור משרש „רום“ בבנין הפעיל והוא כשם המקרה כידוע שהמקור יבוא ת' ש"מ, וכן יפרשו הרמב"ן והבאור, אך הם מפרשים „הרמה סתם“ ולפי דעתי היא מחוברת אל השם „קרן“ כי המשורר הזה משתמש בכל המזמור במליצה „הרים קרן“ אל „תרימו קרן“ אל „תרימו למרום קרנכם“ וכן הוא מסים את מזמור ובל „קרני“ רשעים אנדע, „תרוממנה קרנות“ צדיק ומה נראה שכן כונת שני הפסוקים, אל תרימו למרום קרנכם... כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר תבוא „הרים“ (קרן) כי אלהים שופט זה ישפיל וזה „ירים“ (קרן) ר"ל לא במקרה ולא בכח עצמו יכל האדם לקחת לו „הרמת קרן“: כח ועז. והשמיט את השם „קרן“ לבלתי שנותו פעמים רבות זה אחר זה, כי זאת משחית את המליצה, או היותר נכון לאמר שהשמיטנו בעבור שוי החרוז „הרים“ „ירים“ ואף כי בימי המשוררים האלה עוד לא היה המנהג להשתמש בחרוזים, בכל זאת בלי ספק הרגישה

אזנם נעימות צלצל ההרזים, כי דבר טבעי הוא, וגם ילדים קטנים אשר אך ידעו דבר, יאהבו לחרז הרזים מעצמם, ובודאי גם המשוררים הקדמונים אם נקרה נקרה להם להוציא מפיחם חרזים מבלי בן לזאת, הניחום וגם מצאו בהם ענג. ויש אתי ראיות רבות על זאת, אך לבלי האריך אביא רק אחדים מהם, מלבד אשר הביא זקן המשוררים האדם הגדול בספרו קינת סופרים, דרשתי את ה' וְעָנְנִי ומכל מגורותי „הַצִּילֵנִי“ הביטו אליו „וְנִקְרוּ“, ופניהם אל „יהפּרוּ“ וכן, שאלו שלום ירושם ישליו „אוּהַכִּיךְ“, יהי שלום בחלך שלוה „בארמנותך“ שלום „בך“ „טוב לך“ וכן פה, כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר „הָרִים“ כי אלהים שופט זה ישפיל וזה „הָרִים“. והתכוננו נא כי בכל אלה שהבאתי גם הדלתות מתאימות כשיר נערך, ורובו החרוזים נמצאים בתהלים, ויש אתי בכתובים מאמר רחב המדבר בענין זה, אך אין כאן מקומו להאריך.

(7) על המזמור הזה כבר עמלו עצמם קדמאי דקדמאי לְשַׁלֵּב את תכן המזמור אל הַפְּתָחַת אשר עליו „מזמור שיר ליום השבת“ כי בכל המזמור הזה אין כל זכר ורמז „ליום השבת“ ועד הנה עוד לא הדל המו"מ בדבר הזה (עין המגיד שנה עברה), החוקרים הקרו, הדרשנים דרשו והמפלפלים פלפלו, וכלם לא הניחו את הנפש הישרה! כי נראה עין בעין שהמשורר ידבר על עצמו ועל מאורע ידוע „כי שמחתני ה' בפעליך“ „ותרם כראים קרני“ „ותבט עיני בשורי“ ואינו מדבר בענין העולם הבא שכלו שבת כרש"י ז"ל, כי שם אין איבה ואין תהרות, ופה נראה שדבריו ערובים נגד אויביו, גם אין בו מהגיון והתכוננות בדרכי ה', יותר מבשאר מזמורים כי נאמר כהמבאר שבעבור זאת נִפְלָה הוא מכל חבריו לשאת עליו שם התפארת „ליום השבת“ ויש מזמורים רבים אשר יש בהם יתר הרבה מהגיון והתכוננות בדרכי ה', למשל מזמור קל"ט. ולפ"ד המבאר היה לו יתר שאת לשאת עליו את השם „שבת“ לכן אחזה דעי אף אני, ולפ"ד ישר הוא, וזוכר אני שעוד

בימי חרפי הצעתי דעתי זאת לפני זקן בית שפתנו, המשורר הגדול אדם הכהן יאריך ימים ויִישַׁר בעיניו, אך יען שהוא חדש מחודש ונגד ההרגל הישן נושן, ירא אנכי פן יפגעו בי אנשים מרי נפש, על כן הנני מוסר מודעה שאינני אומר זאת בדרך החלטה, כי אם כשואל דעת היודעים וחוקרי לשוננו לאמתתה. ואחלי לחות דעתם אם להן או ללאו. ואם יראוני לדעת שלא נכח האמת דרכי אבטל דעתי לפני דעתם. לפי דעתי גם את המזמור הזה משה רבינו אמר כדעת הו"ל שאחד עשר המזמורים מן תפלה למשה עד מזמור לתודה, משה אמרם, וכן מפרש הרמב"ן ז"ל והמבאר את המזמור צ"א; אך מזמור שיר „ליום השבת“ אין הכונה על „שבת בראשית“ שבו שבת אלהים מכל מלאכתו, כי אם על יום שבו „שבת ריב ומדון“ והוא מאורע נכבד מאד בתורתנו ובתולדות דתנו ואומתנו. ומצינו הפעל „שבת“ למניעת ריב ומדון כמו „מדינים ישבית הגורל“, כבוד לאיש „שבת“ מריב „וישבית“ דין וקלון. והמזמור הזה נאמר ביום ששבתה מחלוקת קרח ועדתו על משה ואהרן. ואם נתבונן במזמור הזה בשום לב, מרומז בו כל המאורע ממחלוקת קרח על דרך המליצה, אך ראשונה נשים עין על מחלוקת קרח ותכליתו, תכליתו היתה להסיר את משה מנשיאותו ואת אהרן מכהונתו, באמרו „כי כל העדה כלם קדושים ומדוע תתנשאו על עם ה'“ וכי משה לקח את נשיאותו ואהרן את כהונתו בחזקה, ולא על פי ה'. וגם אחרי כן כאשר בלעה הארץ את קרח, דתן ואבירם, ואש ה' אכלה את עדתם, עוד לא שככה התלונה ולא שבת הריב, כי אם גדלה אש המריבה ותלונת כל ב"י על משה ואהרן, לאמר: אתם המתם את עם ה', ותפרץ בם מגפה, עד כי צוה ה' לקחת מטה כוטה לבית אב ומטה אהרן לשכב לוי ולהניחם באהל מועד לפני העדות ומטה אהרן פרח, או אז שככה תלונת ב"י והריב שבת כלה, ועתה נשוב אל המזמור הזה: טוב להודות לה', „טוב“ מעמו פה „ישר ונכון“ כי

שמהתני ה' בפעלך ... משה אומר: אתה ה' שמהתני בפעלך, בבליעת הארץ את קרח, דתן ואבירם ובמאכלת אש את עדתם, כי בזאת הראה ה' לדעת כי לא מלכו עשה משה את כל המעשים וכי נאצו האנשים אותו את ה' כאמור שם. מה גדלו מעשיך ה' ... איש בער לא ידע ... בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און להשמדם עדי עד, פה אין הכוונה בפרח רשעים כמו עשב על הצלחת הרשעים בעשר ובשאר דברים, כי אם על הצלחת פעולת מרידתם ידבר, כי נאספו אל קרח ואל עדתו רשעים חדשים לרנעים כנראה שם וכידוע בכל מרידה שאנשים רקים ופוחזים יציצו מכל עבר ופנה להתחבר אל המורדים, וזאת היא המליצה, בפרח רשעים כמו עשב ויציצו ע"ד "ויציצו" מעיר כעשב הארץ, אשר גם שם מורה על הצלחת הרבוי, וזאת ידבר נגד הבורים בעם, הפתיים אשר אין רעה בלבם ורק בראותם כי רבים שתו ידם עם קרח ועדתו הלכו גם הם אחריו לתומם. ואתה מרום לעולם ה', הוראת ניב השפתים הזה בשפתנו לדעתי, כניב השפתים בתלמוד "ידו על העליונה" וכן לפ"ד "עלית למרום", ועליה "למרום שובה", "ואתה מרום לעולם ה'" "ר"ל "אתה נצחת את אויביך וידך על העליונה" כי באמת היו אויבי ה' כאשר אמר משה: אתה קרח וכל עדתך הנועדים על ה'. וכן כי נאצו האנשים את ה', וגם ה' אמר: ותכל תלונותם מעלי, לכן יאמר כי הנה אויביך ה' יאכדו יתפרדו, כי כמפלת קרח ועדתו נתפרדה ההבילה ואבדה. "ותרם בראים קרני בלותי בשמן רענן", מבואר מעצמו, נגד רצון אויביו ומנמת פניהם להסירו מנשיאותו, "ותבט עיני בשורי כקמים עלי מרעים תשמענה אזוני" כמו שנאמר: וכל ישראל נסו לקולם. ומכאן עד סוף המזמור הוא ידבר במליצה על פריחת מטה אהרן שכזאת שכתה תלונת ב"י והריב שבת כלה, כי קראו לדעת שמה' יצא הדבר וישר ה', ויאמר: "צדיק כתמר יפרח" הוא יקה את פריחת מטה אהרן לסמל וסמן, על אהרן עצמו. "שתולים בבית ה' בחצרות אלהינו

יפריחו, איך המשל והנמשל פה מתאימים יחד, את מטה אהרן הניחו לפני העדות לעולם להיות אות לבני מרי וגם אהרן בהיותו כהן לאל עליון ישב תמיד בכית ה', "עוד ינובון בשיבה" וגו' כי מטה אהרן היה מקל יבש וישן נושן ובכל זאת פרח ויצץ ציץ, וגם אהרן היה כבר זקן ובא בימים בעת ההיא. ועתה יסים את המזמור בסיום המאורע הנכבד כי הניחו את מטה אהרן לפני העדות למשמרת לאות לבני מרי, לדעת שמישה לא עשה דבר מלבד ורק על פי ה', וכי ה' ישר הוא וכל דרכיו צדק ומשפט, ואז שבתה המריבה כלה. לכן יאמר להגיד כי ישר ה' צורי (עשה את הדבר) ולא עולתה בו.

8) ובאמת המתבונן היטב לא למותר היא המלה "אף" אך מקומה לפני הסוגר "בדרכיו הלכו" ולמען הא"ב כתובה היא בראש, ובוה יבארו כמה מקומות הנראים כסתומים. גם עדותיך שעשעי אנשי עצתי, גם פה נראה שהמלה "גם" כיתר היא, אבל הטעם "עדותיך שעשעי (גם) אנשי עצתי". "ע"כ פקודי כל ישרתי, כל ארח שקר שנאתי" טעמו: "פקודי כל ישרתי (על כן) כל ארח שקר שנאתי". וכן שיר קי"ב ה' "טוב איש חונן ומלוח" שעורו "איש טוב" ולא נצרך לדחוקי המפרשים שם ולא לזרות שיבוא התאר לפני המתאר, וכן כאן "לא פעלו עולה (אף) בדרכיו הלכו", ר"ל מלבד שלא היו שב ואל תעשה, אף קום ועשה, בדרכיו הלכו.





## שגיאות מי יבין .

הקון	טעות	שורה	צד
כל האספסוף	האספסוף	20	3
המסופר	המסופרים	12	5
ובאורי על	ובאורו על	26	—
אבל אנכי לא מלבי בדיתי	כי אנכי לא מלבי	1	9
הדברים האלה ,	בדיתי הדברים האלה	—	—
כי אם הם	אבל הם .	—	—
האמורה	האמורה	2	12
Пастухи	Постухи	17	15
(אף אבל ? !)	„אבל אף : ? !“	19	23
לפ"ת השם „בבקר“ הוא כנוי	לפ"ת השם „בבקר“	25	47
לחסד ה' והב' מן „בבקר“ איננו	הוא וכו'		
יחס הזמן, כי אם יחס האמצעי,			
שבענו (במה ?) בבקר שהוא			
חסדך , הבקר הוא עצם			
השביעה (!! מלבד שכל אשר לו			
חך יטעם שהמליצה הזאת תפלה			
וטעמה כריר הלמות , מלבד זאת			
מה יענה על „להגיד בבקר חסדך“			
„השמיעני בבקר חסדך“ (הלא			
כמהו כמהם אחד !) האם גם שם			
יהיה „בבקר חסדך“ האמצעי			
והכלי במה להגיד ולהשמיע ? אך			
היפלא מאוהבי חדשות דבר !			
יבאר לו	ובארנו לו	19	56
קליא	קליאם	16	67
בתרים	בדרי“	18	—
וצרה	הוצר	24	—











3 1761 07129609 9

DS  
1425  
R85L437  
1872  
c.1  
ROBA